

Przewodnik Szkolnego Klubu Europejskiego

Przewodnik Szkolnego Klubu Europejskiego

„Przewodnik Szkolnego Klubu Europejskiego”

REDAKTOR PROWADZĄCY	Łukasz Pogorzelski
OPRACOWANIE MERYTORYCZNE	Mariola Ewa-Sposób
OPIEKA MERYTORYCZNA	Andrzej Skórski, Bartłomiej Martys
OPRACOWANIE GRAFICZNE	Karol Pogorzelski

WYDAWCA: Fundacja OKNO NA WSCHÓD, Białystok 2013

Fundacja OKNO NA WSCHÓD to dynamiczna organizacja pozarządowa skupiająca ekonomistów, prawników, menedżerów, artystów – profesjonalistów i społeczników, którzy swą wiedzę, talenty i umiejętności wykorzystują działając na rzecz rozwoju wielostronnej współpracy między Unią Europejską a jej wschodnimi sąsiadami. Fundacja powstała w 2008 roku stawiając sobie za cel „zbudowanie okna” na wschodniej granicy Zjednoczonej Europy, tak aby granica ta nie stała się murem oddzielającym ludzi żyjących po jej obu stronach. Osoby działające w organizacji owo „okno” definiują jako żywy, prowadzony przez wszystkie zainteresowane strony dialog, który umożliwia podejmowanie wspólnych, transgranicznych inicjatyw w obszarach edukacji, gospodarki, kultury i nauki.

Od dnia powstania, Fundacja zrealizowała szereg działań o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym, bezustannie podejmując działania popularyzujące idee, które przyświecały jej powstaniu. Integrując wokół wyzwania nowe osoby, zgrany zespół poszerzany jest o kolejnych członków, którzy z energią i pasją gotowi są realizować inicjatywy w coraz to nowszych obszarach – tak geograficznych jak i tematycznych.

Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw powstała w 1993 roku. Fundacja popiera wszelkie inicjatywy społeczne mające na celu budowanie społeczeństwa obywatelskiego, współpracy i solidarności między narodami. Wspiera ona procesy demokratycznych przemian na Białorusi i Ukrainie oraz proces integracji Polski z Unią Europejską. Promuje Lublin i Lubelszczyznę jako miejsce spotkania różnych kultur i narodów. W swoich działaniach Fundacja kieruje się wartościami chrześcijańskimi. Poprzez edukację wszystkich pokoleń wzmacnia idee demokracji, samorządności, społecznej gospodarki rynkowej, solidarności między narodami oraz porozumienia kultur ponad wszelkimi granicami.

Cele Fundacji:

- promocja postaw obywatelskich;
- wspieranie państw Europy Wschodniej w ich wysiłkach ku demokracji i budowy społeczeństwa obywatelskiego;
- mobilizowanie obywateli, szczególnie młodego pokolenia do aktywności społecznej, do odpowiedzialności za własne wspólnoty;
- merytoryczne i organizacyjne wsparcie instytucji działających na rzecz lokalnego rynku pracy, aktywizacja bezrobotnych, szczególnie z terenów wiejskich;
- promocja idei społeczeństwa opartego na wiedzy, wykorzystującego nowoczesne narzędzia i techniki multimedialne;
- praca na rzecz świadomego i efektywnego członkostwa Polski w Unii Europejskiej.

Spis treści

Wstęp	5
Rozdział I	
Szkolne Kluby Europejskie – geneza i działalność	
1.1. Co to są Szkolne Kluby Europejskie?.....	6
1.2. Zakładanie Szkolnego Klubu Europejskiego.....	7
Rozdział II	
Promocja działań Szkolnego Klubu Europejskiego w internecie	
2.1. Promocja za pomocą strony www oraz portali społecznościowych.....	13
2.2. Inne narzędzia internetowe wykorzystywane w działalności Szkolnych Klubów Europejskich.....	17
Rozdział III	
Możliwości pozyskania grantów dla Szkolnych Klubów Europejskich	
3.1. Programy, z których mogą skorzystać Szkolne Kluby Europejskie, oraz źródła informacji o nich.....	20
3.2. Przykładowe projekty zrealizowane na potrzeby młodych.....	25
Rozdział IV	
Pomysły na działalność Szkolnych Klubów Europejskich	
4.1. Scenariusz lekcji dotyczącej waluty euro wraz z materiałami pomocniczymi	28
4.2. Scenariusz lekcji pt. „Instytucje Unii Europejskiej”	40
4.3. Zjazdy Szkolnych Klubów Europejskich.....	53
Wykaz źródeł i literatury	55

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej zostało poprzedzone wieloletnim okresem przygotowań i starań naszego kraju o członkostwo w tej prestiżowej wspólnotce. Przemiany zainicjowane przez Polaków i Węgrów pod koniec lat 80. XX wieku spowodowały upadek rządów komunistycznych w państwach Europy Środkowowschodniej. Dwa lata później Związek Radziecki uległ rozpadowi. Te wydarzenia umożliwiły państwom znajdującym się do tej pory w orbicie wpływu „wielkiego brata” podjęcie starań o członkostwo w ówczesnej Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej. Dokumentem, który zainicjował drogę naszego kraju do stowarzyszenia z instytucjami europejskimi, był Układ Europejski podpisany w grudniu 1991 r. (dokument wszedł w życie 1.02.1994 r., a jego część handlowa dwa lata wcześniej)¹. W marcu 1998 r. rozpoczęły się negocjacje akcesyjne, które zakończono w czasie szczytu w Kopenhadze 13 grudnia 2002 roku. Dwa lata później Polska, wraz z dziewięcioma innymi państwami, stała się pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej.

Integracja naszego kraju z Unią Europejską miała istotne znaczenie dla pozycji Polski na arenie międzynarodowej. Obawy sporej części społeczeństwa dotyczące negatywnych skutków integracji okazały się bezpodstawne. Polska doskonale poradziła sobie w nowej rzeczywistości polityczno-gospodarczej i szybko zaczęła odgrywać rolę lidera wśród państw przyjętych do wspólnoty w 2004 roku. Zmiany, które zaszły w naszym kraju w ciągu kilku ostatnich lat, wpłynęły również na polski system edukacyjny. Wymiar europejski w edukacji dzieci i młodzieży zajął bardzo ważne miejsce i nabrał on zupełnie innego znaczenia.

W ręce nauczycieli, pedagogów oraz uczniów oddajemy poradnik dotyczący zakładania oraz działalności Szkolnych Klubów Europejskich. Publikacja powstała z myślą o aktywnych, młodych ludziach, którzy chcą poszerzać swoją wiedzę na temat Unii Europejskiej, jej instytucji, państw członkowskich, a także roli Polski we wspomnianej organizacji. Autorzy publikacji starali się podsunąć jak najwięcej gotowych rozwiązań, które pomogą nie tylko w założeniu klubu, ale również przyczynią się do stworzenia jak najbardziej atrakcyjnej formuły omawianego podmiotu, zachęcającej młodych ludzi do poszerzania swojej wiedzy w obszarze Unii Europejskiej. Z pewnością atrakcyjną formą dla młodych będą wszelkie działania realizowane w sieci internetowej, np. tworzenie i prowadzenie strony internetowej, czy też prowadzenie profilu lub konta na portalu społecznościowym.

Publikacja składa się z czterech rozdziałów: w pierwszym z nich napisano, co to są Szkolne Kluby Europejskie i na czym polega ich działalność. Ponadto zawarto w nim praktyczne informacje na temat zakładania klubu (w rozdziale umieszczono m.in. przykładowy statut i deklarację członkowską) oraz wskazówki dotyczące jego funkcjonowania w początkowej fazie. Drugi rozdział traktuje o promocji działań Szkolnego Klubu Europejskiego w internecie, który stał się podstawowym narzędziem promocji i komunikacji w niemal każdej dziedzinie naszego życia. Okazuje się, że wystarczą do tego np. portale społecznościowe, z których młodzi ludzie korzystają nader często. „Praca” na wspomnianych portalach może zachęcić dzieci i młodzież do włączenia się w działania realizowane przez kluby. W kolejnej, trzeciej części opisano możliwości pozyskiwania środków finansowych na projekty realizowane przez Szkolne Kluby Europejskie. Zdobyte w ten sposób środki finansowe z pewnością pozwolą na uatrakcyjnienie działań oraz oferty programowej realizowanej przez omawiane podmioty. W ostatnim, czwartym rozdziale zaprezentowano przykładowe scenariusze lekcji europejskich na temat waluty euro, a także najważniejszych instytucji Unii Europejskiej. Oprócz scenariuszy umieszczono najistotniejsze informacje dotyczące wyżej wymienionych tematów, które można wykorzystać w czasie prowadzenia zajęć. Poza tym zostały opisane trzy relacje ze Zjazdów Szkolnych Klubów Europejskich. Miało to na celu zainspirowanie opiekunów omawianych podmiotów do realizacji podobnych działań.

¹ Strona internetowa Sejmu RP, <http://isap.sejm.gov.pl>, „Dziennik Ustaw”, 1994, nr 11 poz. 38 „Układ Europejski ustanawiający stowarzyszenie między Rzeczpospolitą Polską a Wspólnotami Europejskimi i ich Państwami Członkowskimi” [b.p.], [wydruk z 20 II 2013].

Rozdział I

Szkolne Kluby Europejskie – geneza i działalność

1.1. Co to są Szkolne Kluby Europejskie?

Za sprawą nauczycieli pasjonatów w wielu szkołach podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych zaczęły pojawiać się różnego rodzaju inicjatywy o charakterze europejskim. Przybierały one bardzo zróżnicowane formy, do których można zaliczyć m.in. gazetki ścienne, konkursy europejskie, organizowanie wydarzeń o charakterze europejskim, np. Dzień Europy. Duży wkład w rozwój Szkolnych Klubów Europejskich miała sieć Regionalnych Centrów Informacji Europejskiej, uruchomiona przez Urząd Komitetu Integracji Europejskiej (od 1.02.2010 r. do 31.12.2012 r. sieć była prowadzona przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Od 2013 roku wspomniana sieć ma zostać zastąpiona przez nowy podmiot, jakim będzie Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej). Zadaniem centrów było informowanie lokalnej społeczności o kwestiach związanych z integracją europejską, instytucjami unijnymi, a także o przebiegającym procesie integracji naszego kraju z Unią Europejską. Konsultanci wspomnianych punktów pomagali powstającym klubom poprzez m.in. organizację konkursów europejskich i przekazywanie im drobnych nagród rzeczowych, udostępnianie materiałów informacyjnych o charakterze europejskim czy prowadzenie lekcji europejskich w szkołach lub we własnej siedzibie. Ponadto większość regionalnych ośrodków organizowała zjazdy Szkolnych Klubów Europejskich, które były doskonałym miejscem do zaprezentowania działalności klubów, wymiany doświadczeń czy pomysłów, a także okazją do wzajemnego poznania się i planowania wspólnych inicjatyw. Rokrocznie wspomniane zjazdy cieszyły się ogromnym zainteresowaniem nie tylko uczniów, ale także nauczycieli. Podobną rolę w kwestii wsparcia merytorycznego i organizacyjnego klubów pełniły sieci Europe Direct oraz Eurodesk. Kluby otrzymywały także wsparcie od placówek doskonalenia nauczycieli, czyli Centralnego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli, od wielu organizacji pozarządowych, m.in. od Fundacji Roberta Schumana, Wspomniana organizacja od kilku lat organizuje dla uczniów w wieku 15-20 lat, a także ich nauczycieli z państw Unii Europejskiej, Międzynarodowy Zjazd Szkolnych Klubów Europejskich. Zwieńczeniem zjazdu jest uczestnictwo w corocznej Paradzie Schumana organizowanej w okolicach Dnia Europy w Warszawie².

Najprościej Szkolny Klub Europejski można zdefiniować jako „mniej lub bardziej formalnie zorganizowaną grupę uczniów, zainteresowanych tematyką europejską, poszerzeniem swojej wiedzy na temat Europy i Unii Europejskiej, procesów integracyjnych Polski z Unią oraz współczesnych problemów nurtujących społeczeństwa europejskie”³. Inicjatywa powstania Szkolnych Klubów Europejskich narodziła się w Portugalii. Pomysł utworzenia tego typu podmiotów był jednym z elementów programu dotyczącego kształcenia europejskiego pt. „Europejski wymiar edukacji”, którego autorem była Margarid Belard. Portugalska Komisja Europejska Ośrodka Edukacji umieściła w nim różne rozwiązania propagujące idee proeuropejskie w nauczaniu dzieci i młodzieży. Wspomniany program zakładał realizację następujących celów:

- koordynację działań związanych z problematyką europejską (podejmowanych przez organizacje rządowe i pozarządowe);
- przygotowanie młodzieży do życia w zintegrowanej Europie, budowa świadomości europejskiej;

² Strona internetowa Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana, <http://schuman.pl/>, K. Majewski, „VIII Międzynarodowy Zjazd SKE”, [b.p.], [wydruk z 20 II 2013].

³ K. Bartoszewicz-Malicka, M. Belard, E. Bobińska i inni, *Szkolny Klub Europejski – poradnik*, Warszawa 2002, str. 9.

- umożliwienie rozwoju szkolnictwa europejskiego⁴.

W celu zapewnienia sprawnej i efektywnej realizacji działań związanych z programem podjęto decyzję o stworzeniu formuły dogodnej dla organizacji spotkań czy dyskusji, a także nawiązywania współpracy różnych podmiotów, które są zainteresowane tematyką edukacji europejskiej. Najodpowiedniejszą formułą okazały się właśnie Szkolne Kluby Europejskie. Ich działalność na polu europejskim była także okazją do współpracy uczniów i nauczycieli w obszarze mechanizmów oraz reguł jednoczącej się Europy. Szkolne Kluby Europejskie stały się także ważnym ogniwem w informowaniu lokalnej społeczności w obszarze integracji europejskiej. W krajach członkowskich Unii Europejskiej działa około 3000 nieformalnych klubów zrzeszających nie tylko młodzież, ale także osoby dorosłe zainteresowane wspomnianą tematyką. Ich członkowie są organizatorami licznych wykładów, spotkań, konkursów, gazetek, wystaw, dni europejskich oraz wielu innych form aktywności o charakterze europejskim. Kluby Europejskie są także miejscem, gdzie można poznać mechanizmy działania demokracji czy społeczeństwa obywatelskiego.

Współpraca nawiązana pomiędzy nauczycielami i uczniami korzystnie wpływa na rozwój wiedzy europejskiej młodych ludzi. Ponadto członkowie klubów uczą się aktywności, szacunku dla odmienności kulturowej innych narodów, a także umiejętności poszukiwania informacji dotyczących kwestii związanych z szeroko rozumianą problematyką unijną. Wspomniane kluby pełnią nie tylko rolę informacyjną, ale także pozwalają na wykształcenie umiejętności, które mogą być przydatne młodym ludziom w ich dalszej „karierze” szkolnej, a nawet zawodowej. Pomysł zakładania Szkolnych Klubów Europejskich dotarł do naszego kraju w pierwszej połowie lat 90. XX wieku. Wprowadzona reforma systemu edukacji dała sposobność realizacji wymiaru europejskiego za pomocą specjalnej, międzyprzedmiotowej ścieżki edukacyjnej dotyczącej integracji europejskiej. Dzięki temu pewne problemy czy zagadnienia można poruszyć na wielu zajęciach lekcyjnych.

1.2. Zakładanie Szkolnego Klubu Europejskiego

W Polsce brak jest jednego obowiązującego modelu powoływania Szkolnego Klubu Europejskiego. Podobnie jest z formami jego funkcjonowania. To dyrekcja, nauczyciele oraz uczniowie podejmują najważniejsze decyzje dotyczące przedmiotu i sposobu jego działalności, częstotliwości spotkań, a także wielu innych kwestii mających związek z jego funkcjonowaniem. To od ich inwencji, pomysłowości oraz chęci zależy atrakcyjność formuły klubu oraz rodzaj organizowanych działań.

Najważniejsze cele Szkolnych Klubów Europejskich:

- budowanie świadomości europejskiej poprzez propagowanie wśród młodzieży jak najszerszej wiedzy o Europie,
- informowanie o procesach integracyjnych w Europie,
- propagowanie idei zjednoczonej Europy, ochrony i poszanowania praw człowieka oraz rozwijanie poczucia odpowiedzialności za pokój, ochronę środowiska i bezpieczeństwa wszystkich narodów,
- przygotowanie młodzieży do życia i pracy w zjednoczonej Europie,
- zachęcanie innych do szerzenia informacji o integracji europejskiej⁵.

Pomysł na założenie klubu może wyjść od uczniów, nauczycieli lub dyrekcji szkoły. Przede wszystkim należy znaleźć określoną grupę dzieci lub młodzieży, która przejawia zainteresowanie szeroko rozumianą tematyką europejską. Na czele klubu musi stanąć nauczyciel lub kilku nauczycieli, którzy pokierują uczniami w zakresie organizacji prac klubu. O zamiarach utworzenia klubu europejskiego przede wszystkim należy powiadomić dyrektora szkoły. Zgoda dyrekcji jest kluczowa

⁴ K. Szczawińska-Kamelska, *Szkolne Kluby Europejskie*, Płock 2005, s. 4.

⁵ K. Szlápka, M. Skrzypek, *Praktyczny poradnik opiekuna Szkolnego Klubu Europejskiego*, Koszalin 2001, s. 4.

przy zakładaniu tego typu podmiotu. Kolejny krok to przedstawienie radzie pedagogicznej zasad działania klubu wraz z ogólnymi założeniami jego funkcjonowania i uzyskanie od wspomnianego gremium akceptacji pomysłu.

Po uzyskaniu zgody na zawiązanie klubu ważne jest, żeby osoby skupione wokół niego informowały o istnieniu wspomnianego podmiotu oraz o bieżącej działalności, chociażby za pomocą strony internetowej szkoły lub za pośrednictwem innych nośników informacji, np. portali społecznościowych. Stosunkowo prostym sposobem jest też stworzenie gazetki ściennej, która będzie informować o aktualnych działaniach klubu. Taka gazetka może zostać umieszczona na korytarzu lub w sali lekcyjnej, będącej siedzibą klubu. Dzięki temu stosunkowo duża liczba osób będzie miała dostęp do informacji o bieżącej działalności omawianego podmiotu. Ciekawym sposobem na rozpropagowanie nowej inicjatywy może być ogłoszenie wśród uczniów całej szkoły konkursu na logo lub motto klubu, które potem będzie z nim kojarzone. Jeśli szkoła dysponuje takimi możliwościami, wskazane jest przygotowanie broszury informacyjnej. Do tego wystarczy nieskomplikowany projekt (tutaj można poprosić o pomoc nauczyciela informatyki lub zapytać rodziców uczniów, czy któryś z nich mógłby się podjąć takiego zadania) oraz wydruk na zwykłej, „czarno-białej” drukarce (jeśli szkoła dysponuje drukarką „kolorową”, z pewnością broszura zyska na atrakcyjności).

Skuteczna kampania informacyjna z pewnością pozwoli na pozyskanie potencjalnych członków. Każdy chętny do uczestnictwa w omawianym przedsięwzięciu może zadeklarować chęć działania w nim poprzez wypełnienie karty zgłoszeniowej (przykładowy wzór karty znajduje się poniżej).

SZKOLNY KLUB EUROPEJSKI DZIAŁAJĄCY PRZY SZKOLE.....

<i>imię i nazwisko</i>
<i>adres - miejscowość i kod pocztowy</i>
<i>adres - ulica, nr domu i mieszkania</i>

Telefon (pole nieobowiązkowe)

DEKLARACJA CZŁONKOWSKA

Uprzejmie proszę o przyjęcie mnie na członka zwyczajnego Szkolnego Klubu Europejskiego. Zobowiązuję się sumiennie wypełniać obowiązki nałożone na członków przez Statut Klubu.

Podpis kandydata na członka:

DECYZJA ZARZĄDU

Kandydat uchwałą Zarządu Szkolnego Klubu Europejskiego został
w dniu.....przyjęty na członka zwyczajnego.

Podpis członka Zarządu Klubu

Miejscowość i data przyjęcia do klubu.....

Zgodnie z ustawą z dn. 29.08.1997 r. o Ochronie danych osobowych (DzU nr 133 poz. 883), wyrażam zgodę na przetwarzanie danych osobowych mojego dziecka..... dla potrzeb niezbędnych do przynależności do Szkolnego Klubu Europejskiego.

.....
Podpis rodzica lub prawnego opiekuna

Jest wskazane, aby w przypadku młodzieży, która nie ukończyła 18 lat, zgodę na członkostwo i działalność w klubie wyrazili rodzice. Ważną wskazówką dotyczącą inauguracji omawianego podmiotu jest poinformowanie o rozpoczęciu jego działalności nie tylko nauczycieli i rodziców, ale także osoby lub instytucje, które w przyszłości mogą pomóc organizacyjnie lub finansowo w działalności klubu. Mowa tutaj o przedstawicielach władz oświatowych (Kuratorium Oświaty), instytucjach i organizacjach zajmujących się tematyką europejską, przedstawicielach władz lokalnych oraz przedsiębiorcach zamieszkujących na terenie miejscowości, w której działa klub. Jeśli w związku z inauguracją klubu jest planowana krótka uroczystość, wyżej wymienione osoby powinny zostać zaproszone.

Na pierwszym spotkaniu członków klubu należy stworzyć statut, na którym będzie opierała się działalność wyżej wspomnianego (przykładowy statut znajduje się poniżej).

STATUT KLUBU EUROPEJSKIEGO

Rozdział I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1.

1. Szkolny Klub Europejski, zwany dalej klubem, działa zgodnie ze statutem szkoły.
2. Klub jest dobrowolnie tworzoną stowarzyszeniem uczniów oraz nauczycieli w celu rozwijania świadomości i edukacji europejskiej wśród dzieci i młodzieży.
3. Klub nosi nazwę (*wpisujemy nazwę klubu, jeśli jest*)
4. Siedzibą Szkolnego Klubu Europejskiego, zwanego dalej klubem jest.....(*podajemy nazwę szkoły i dokładny adres*)

5. Opiekunem/opiekunami klubu jest/są.....(wpisujemy imię i nazwisko nauczyciela), a nadzór nad klubem sprawuje dyrekcja szkoły.
6. Klub zostaje założony na czas nieokreślony.
7. Klub działa na terenie.....
8. Klub może być członkiem krajowych organizacji zrzeszających stowarzyszenia o podobnych celach i działających na zbliżonych zasadach.

Rozdział II

CELE KLUBU I SPOSOBY ICH REALIZACJI

§ 2.

1. Głównym celem Szkolnego Klubu Europejskiego jest szeroko rozumiana „edukacja europejska”, w tym:

- określenie miejsca i roli Polski we współczesnej Europie;
- ugruntowanie poczucia tożsamości regionalnej, narodowej, europejskiej;
- przybliżanie aspektów geograficznych, politycznych i kulturowych państw Unii Europejskiej oraz całej Europy;
- rozwój aktywności, odpowiedzialności i umiejętności pracy w zespole młodych ludzi.

§ 3.

1. Klub realizuje swoje cele poprzez:

- popularyzowanie wśród dzieci i młodzieży idei Zjednoczonej Europy;
- szerzenie informacji o krajach członkowskich Wspólnoty Europejskiej;
- popularyzowanie znajomości języków obcych wśród młodzieży;
- organizowanie wydarzeń kulturalnych, konkursów, wystaw, konferencji, wykładów oraz innych działań związanych z problematyką proeuropejską;
- zdobywanie informacji i dokumentacji z instytucji, organizacji, urzędów oraz innych podmiotów odpowiedzialnych za koordynację Klubów Europejskich;
- współpracę z organami lokalnymi, regionalnymi i krajowymi;
- opracowanie odpowiednich materiałów edukacyjnych, takich jak: prezentacje multimedialne, gry, zagadki oraz wydawanie gazetki szkolnej (w miarę gromadzonych środków finansowych);
- nawiązywanie kontaktu z innymi klubami w kraju i za granicą;
- uczestnictwo w spotkaniach dotyczących Szkolnych Klubów Europejskich.

Rozdział III

ZASADY CZŁONKOSTWA W KLUBIE

§ 4.

1. Członkostwo w klubie jest nieodpłatne i dobrowolne.
2. Członkiem klubu może zostać każdy uczeń uczęszczający do.....
.....(podać nazwę szkoły), który przestrzega statutu klubu.
3. Osoba, która zechce zostać członkiem klubu, musi wypełnić deklarację członkowską.
4. Jeśli uczeń nie ma ukończonych 18 lat, to zgodę na członkostwo w klubie muszą wyrazić rodzice.
5. Za zgodą opiekuna klubu członkiem może być także absolwent szkoły.
6. Klub ma charakter otwarty i w jego pracach mogą brać udział także osoby niebędące członkami klubu.
7. Honorowym członkiem klubu może zostać osoba spoza środowiska szkolnego, która wniosła znaczący wkład w jego działalność. O nadaniu tego tytułu decydują członkowie klubu na wniosek zarządu.
8. Decyzje w sprawach przyjmowania do klubu oraz ustania członkostwa podejmuje walne zgromadzenie na wniosek zarządu.

§ 5.

Członkom klubu przysługuje prawo:

1. Korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego.
2. Zgłaszania opinii, wniosków i postulatów pod adresem władz klubu.
3. Uczestniczenia w zebraniach i wydarzeniach organizowanych przez klub.
4. Korzystania z urządzeń, świadczeń i pomocy klubu w zakresie jego statutowej działalności.
5. Zgłaszania pomysłów i aktywnego włączania się w jego działalność.

§ 6.

Wszyscy członkowie klubu zobowiązani są do:

1. Przestrzegania statutu, przyjętych regulaminów i uchwał władz klubu.
2. Aktywnego uczestnictwa w pracach i realizacji celów klubu.
3. Troski o dobro i rozwój klubu.

§ 7.

Członkostwo w klubie ustaje na skutek:

1. Wystąpienia z klubu.
2. Wykluczenia uchwałą członka z powodu nieprzestrzegania postanowień statutu, regulaminu lub działania na szkodę klubu (wykluczenie z klubu może nastąpić wyłącznie po wcześniejszej konsultacji tej decyzji z opiekunem klubu).
3. Rozwiązania klubu.

Rozdział IV

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

§ 8.

1. Władzami klubu jest Zarząd Klubu.
2. Władze klubu są wybierane spośród członków klubu.
3. Kadencja władz klubu trwa 1 rok (szkolny), a ich wyboru dokonują członkowie klubu w głosowaniu tajnym, zwykłą większością głosów, przy obecności przynajmniej 50% członków.
4. Uchwały władz klubu są podejmowane zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy członków klubu.

§ 9.

W przypadku ustąpienia, wykluczenia członka władz klubu w czasie trwania kadencji, ich skład jest uzupełniany spośród niewybranych kandydatów wg kolejności głosów.

§ 10.

1. Zarząd kieruje całokształtem bieżącej działalności klubu, reprezentując go na zewnątrz.
2. Zarząd składa się z co najmniej 3 członków: prezesa, wiceprezesa oraz sekretarza.
3. Posiedzenia zarządu powinny odbywać się w miarę potrzeb, lecz nie rzadziej niż dwa razy w ciągu roku szkolnego.
4. Głównym zadaniem Zarządu Klubu jest zaplanowanie działań klubu na czas sprawowania przez niego kadencji.
5. Działania te muszą być uzgodnione z członkami klubu i zyskać ich aprobatę. Prezes reprezentuje klub na zewnątrz oraz w kontaktach z dyrekcją.

Następnie należy wybrać władze, zadaniem których będzie kierowanie całokształtem bieżącej działalności klubu. W dalszej kolejności powinno się ułożyć plan działania na najbliższe miesiące oraz przyporządkować działania dla uczniów i opiekunów. Przy tworzeniu planu nie można zapominać o celach, jakie przyświecają powstaniu tej europejskiej struktury. Ich wcielanie w życie może odbywać się poprzez:

- upowszechnianie informacji na temat sytuacji międzynarodowej, integracji europejskiej i jej struktur;
- prezentację kultury oraz współczesnego oblicza państw europejskich;
- zaznajamianie obecnych i przyszłych obywateli zjednoczonej Europy z kulturą polską i problemami Europy Środkowej i Wschodniej;
- organizowanie i udział w spotkaniach, wykładach, seminariach, konferencjach i innych działaniach służących poznawaniu Europy;
- opracowywanie własnych materiałów informacyjnych;
- uczestniczenie w międzynarodowej wymianie uczniów, nauczycieli i innych środowisk;

– współpracę z klubami europejskimi oraz innymi organizacjami o charakterze proeuropejskim⁶.

Rozdział II

Promocja działań Szkolnego Klubu Europejskiego w internecie

2.1. Promocja za pomocą strony www oraz portali społecznościowych

W dzisiejszych, zdominowanych przez internet czasach, warto promować swoje działania właśnie poprzez ten kanał komunikacji. Obecnie możemy znaleźć wiele darmowych narzędzi mogących okazać się niezwykle przydatnymi i skutecznymi w promocji i komunikacji. W tej części publikacji przedstawimy trzy najpopularniejsze formy komunikacji internetowej, czyli stronę internetową www oraz profile na portalach społecznościowych Facebook oraz Twitter.

Strona www

To najstarsza, a zarazem wciąż najpopularniejsza metoda zaistnienia w internecie. Prowadzenie własnej strony nie wymaga zaawansowanej wiedzy. Istnieją darmowe narzędzia umożliwiające jej założenie i późniejszą aktualizację. Na potrzeby niniejszej publikacji zaprezentujemy dwa najpopularniejsze.

Pierwszym serwisem umożliwiającym darmowe założenie strony jest prowadzony przez portal internetowy Onet.pl, a dokładnie serwis <http://republika.onet.pl/>. Za pomocą dostępnej na stronie aplikacji *Webkreator* możemy wybrać szablon strony. Następnie uzupełniamy ją treścią wedle potrzeb (w grę wchodzi edycja, dodawanie newsów, etc.). Uzupełnianie odbywa się za pomocą graficznego interfejsu. Tym samym nie trzeba znać języka html ani skomplikowanych komend.

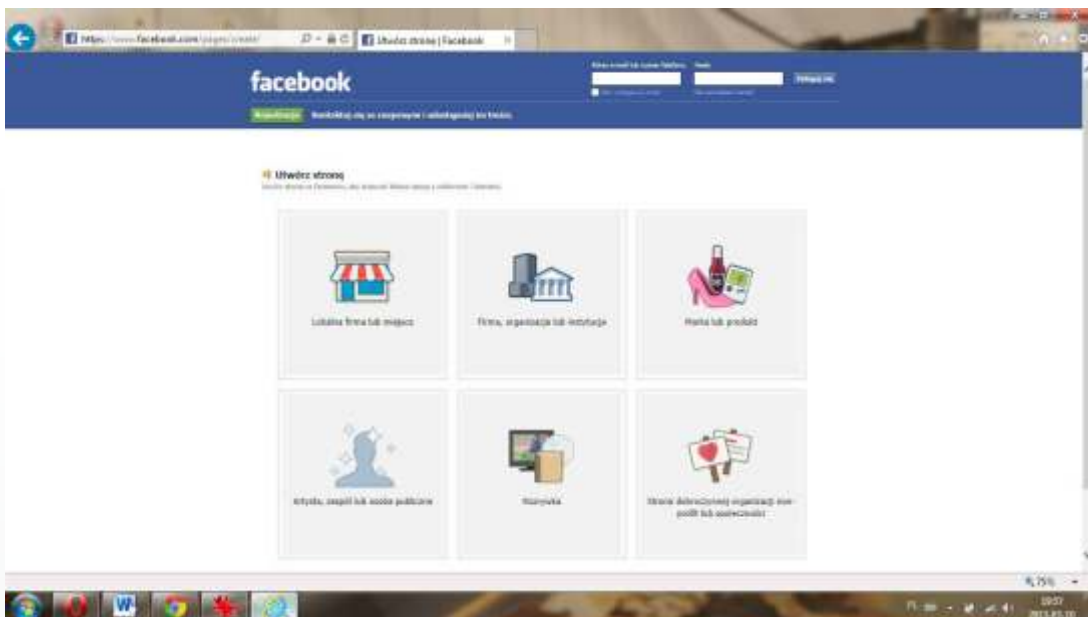
Ilustracja Webkreator

⁶ *Ibidem*, s. 261.

www.facebook.com

W prawym dolnym rogu klikamy na odnośnik „Utwórz stronę dla gwiazdy, zespołu lub firmy”. Następnie wybieramy odpowiednią kategorię (w przypadku Szkolnych Klubów Europejskich będzie to „firma, organizacja lub instytucja”).

www.facebook.com

W dalszej kolejności wybieramy kategorię podmiotu, w tym wypadku możemy wybierać spośród: organizacja non profit, organizacja pozarządowa, etc. Kolejne kroki to uzupełnienie wszystkich danych począwszy od nazwy, adresu, opisu działalności itp. Po uzupełnieniu wszystkich wymaganych pól możemy przystąpić do promocji naszego fanpage'a, czyli do zapraszania osób do

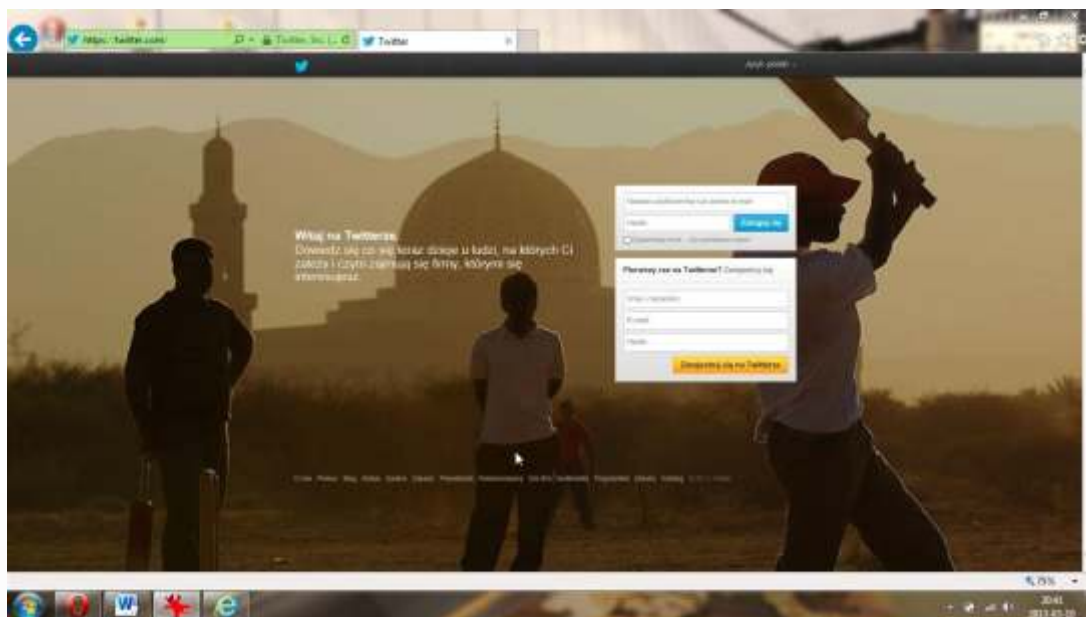
jego polubienia. Może to czynić zarówno administrator danego profilu, jak i inne osoby. Publikowanie wiadomości lub zdjęć odbywa się po zalogowaniu na fanpage'a jako administrator.

To nie jedyne możliwości, jakie oferuje największy na świecie serwis społecznościowy. Możemy również tworzyć wydarzenia i je promować wśród znajomych. Ponadto istnieje możliwość założenia grupy uczestników, np. członków SKE. Może to ułatwić komunikację w grupie oraz wspólną pracę nad przedsięwzięciami (informacja pisana przez jedną osobę trafia do wszystkich członków grupy). Aby uzyskać informacje na temat bardziej zaawansowanych funkcji serwisu, warto skorzystać z rozbudowanej opcji pomocy dostępnej pod adresem <https://www.facebook.com/help/>.

Twitter

Twitter.com to kolejny bardzo popularny wśród internautów serwis społecznościowy. W odróżnieniu od innych tego typu narzędzi, udostępnia on swoim użytkownikom możliwość prowadzenia swobodnego mikrobloga poprzez wysyłanie tzw. tweedów, czyli krótkich, nieprzekraczających 140 znaków wiadomości tekstowych. Serwis ten jest dość popularny m.in. w kręgach polityki (korzysta z niego np. Minister Spraw Zagranicznych RP Radosław Sikorski oraz Premier RP Donald Tusk). Za jego pomocą często są publikowane informacje z tzw. ostatniej chwili. Może również stanowić ciekawe narzędzie do promocji działań realizowanych przez Klub Europejski.

Korzystanie z serwisu rozpoczynamy od rejestracji profilu. Na stronie głównej www.twitter.com wybieramy opcję zarejestruj się.

www.twitter.com

Po ukończeniu procesu rejestracji możemy określić obszary naszego zainteresowania, co pozwoli serwisowi zaproponować profile, które możemy śledzić. Ostatnim krokiem jest publikacja tweedów oraz promocja profilu w celu uzyskania jak największej liczby osób śledzących. Dużą zaletą tego serwisu jest nie tylko szybkość przekazywania informacji, ale również fakt, że informacja może zostać rozpowszechniona przez pozostałych użytkowników tzw. reetweet. Ponadto w wiadomości możemy również zawrzeć np. zdjęcie lub adres strony internetowej.

2.2. Inne narzędzia internetowe wykorzystywane w działalności Szkolnych Klubów Europejskich

W ostatnich dekadach XX wieku mamy do czynienia z nowym zjawiskiem, mianowicie powstawaniem „społeczeństwa informacyjnego”, którego główną cechą jest ogromny postęp w rozwoju technologii teleinformatycznych. Upowszechnienie się telefonii komórkowej oraz internetu umożliwia ludziom łączność oraz dostęp do informacji na niespotykaną dotąd skalę, a odległość przestaje mieć jakiegokolwiek znaczenie. Zdobywane oraz przetwarzane informacje coraz częściej mają charakter multimedialny. Ten fakt nie pozostaje bez wpływu na nasze społeczeństwo.

Technologie informacyjno-komunikacyjne stawiają szereg wymagań przed współczesnymi systemami kształcenia. Znaczną grupą (o ile nie najliczniejszą), która coraz chętniej sięga po wspomniane technologie, są młodzi ludzie. Z tego względu nauczyciele prowadzący Szkolne Kluby Europejskie powinni sięgać po tego typu narzędzia w celu uatrakcyjnienia oferty edukacyjnej. Z pewnością część z nich znajdzie zastosowanie także w codziennej pracy nauczycieli.

W przypadku projektów międzyszkolnych bardzo przydatne mogą okazać się wszelkie udogodnienia dotyczące komunikacji. Tradycyjne i szeroko rozpowszechnione konto e-mailowe może okazać się niewystarczające.

Z pewnością warto stworzyć sieć połączeń za pomocą narzędzi społecznościowych, do których zaliczamy m.in. Facebooka, Wikispacesa czy Google Groups lub komunikatorów, np. Skype -+lub Gadu-gadu (coraz popularniejsze portale społecznościowe także są świetną formą promocji klubu oraz prezentacji jego dokonań).

Pożądaną jest również wykorzystywanie aplikacji, które ułatwiają zamieszczanie materiałów przeznaczonych dla uczniów, np. w sieci lokalnej w taki sposób, aby były one łatwo dostępne (np. Blogger, Moodle). W przypadku pracy zespołowej przydatne mogą okazać się narzędzia społecznościowe w postaci grup dyskusyjnych, np. Twitter, Skype, czy wspomniany już wcześniej Google Groups.

Przy wielu projektach realizowanych w klubach (ale nie tylko) można wykorzystać narzędzia dokumentujące wykonaną pracę. Jednym z nich jest dziennik projektu. Może być on prowadzony w formie elektronicznej jako blog (serwis Blogger) czy mikroblog (np. serwis Twitter). Do planowania zadań można wykorzystać terminarz (np. Google kalendarz). Wspomniane narzędzie może być także wykorzystywane przez nauczyciela, który będzie miał możliwość wglądu w realizowane przez uczniów zadania.

W celu łatwiejszej wymiany informacji można skorzystać z możliwości, jakie daje *social bookmarking* (np. Delicious) lub z innych portali społecznościowych (np. Facebook, Twitter). Za pomocą dostępnych aplikacji młodzi ludzie mogą gromadzić, a następnie zarządzać danymi, realizować badania, analizować ich wyniki, a także dokumentować swoją pracę za pomocą filmów, zdjęć oraz nagrań audio.

Omawiane technologie informacyjno-komunikacyjne nie tylko ułatwiają wykonywanie zadań, ale także sprawiają, że ich realizacja jest ciekawsza i atrakcyjniejsza. Ponadto efekty ich pracy można łatwo rozpowszechnić. Tworzone przez uczniów projekty mogą przyjąć różne formy. Poniżej przedstawiamy „kilka przykładów:

- multimedialny i interaktywny plakat (stworzony za pomocą serwisu Glogster);
- strona internetowa;
- prezentacja multimedialna;
- komiks czy fotokomiks;
- film ze zdjęć (metodą *digital storytelling*);
- film video;
- film animowany;
- podcast lub videocast;
- audycja radiowa;
- symulacja komputerowa;
- raport;
- multimedialna i interaktywna linia czasu;

- aplikacja komputerowa⁷.

Realizacja projektów często wymaga przygotowania różnych dokumentów. Dużym ułatwieniem będzie przygotowanie ich w wersji elektronicznej, co z pewnością ułatwi ich udostępnianie osobom zainteresowanym. Niewątpliwie sporym ułatwieniem w gromadzeniu wspomnianych dokumentów może być platforma e-learningowa (np. moodle) lub bezpłatne usługi hostingowe (np. Windows live@edu).

Każdy realizowany przez uczniów projekt wymaga informacji, a także promocji. W tym celu można „zaangażować” stronę internetową szkoły lub „wykorzystać do komunikacji portale społecznościowe, także te oparte na publikowanych filmach (np. YouTube, SchoolTube), zdjęciach (np. Flickr, Google, Picasa Albums), prezentacjach (np. Slideshare) czy innych komunikatach medialnych (np. podcastach w serwisie Podomatic)⁸.

Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych wymaga znajomości odpowiednich narzędzi. Poniżej przedstawiamy kilka z nich:

a) dokumenty Google – docs.google.com

Powyższe narzędzie pozwala na tworzenie i przechowywanie dokumentów *online*, które można grupowo edytować. W celu ich wykorzystania pliki stworzone w programach pakietu MS Office oraz Open Office należy zaimportować do serwisu. Opisywana aplikacja jest dostępna w języku polskim. Więcej informacji na ten temat można znaleźć na stronie: <http://www.c4lpt.co.uk/Top100Tools/googledocs.html>

b) Youtube – www.youtube.com

Serwis umożliwia zamieszczanie, przechowywanie oraz udostępnianie materiałów filmowych. Ponadto użytkownik omawianego serwisu ma wgląd do statystyk oglądalności (tzw. wejść) zamieszczonych w portalu treści. Poza tym istnieje możliwość dołączania filmów z Youtube'a do własnej strony internetowej oraz połączenia ich z innymi serwisami o zbliżonej treści.

Więcej informacji znajduje się na stronie:

<http://www.webfestival.pl/?id=Youtube.com>

Podobne serwisy: Teacher Tube, Vimeo, SchoolTube.

c) Blogger – www.blogger.com

Blogger służy do w miarę prostego tworzenia blogu lub strony internetowej, która jest przystosowana do dołączania multimediów i publikowania postów z wykorzystaniem e-maila lub SMS-a. Ponadto omawiane narzędzie pozwala na stworzenie społeczności tzw. „obserwatorów”, dodawanie komentarzy, czy pisanie bloga przez kilku autorów. W przypadku blogów zamieszczanych w Bloggerze istnieje możliwość dodawania podstron, które można zintegrować z kilkoma serwisami. Taki stan rzeczy sprawia, że dane materiały są zamieszczane szybciej, przyspiesza umieszczanie w nich różnorodnych materiałów. Dużym ułatwieniem jest to, że omawiany serwis jest w całości dostępny w języku polskim.

Więcej informacji można znaleźć na: <http://www.blogger.com/features>

Podobne serwisy: Edublogs, Posterous (zamieszczanie bloga przez wysyłanie e-maili).

Podsumowanie

Komunikacja z potencjalnymi odbiorcami i promocja w internecie są ważnymi elementami większości podejmowanych obecnie działań. Wykorzystanie powszechnie dostępnych i do tego darmowych narzędzi internetowych może znacząco przyczynić się nie tylko do rozpowszechnienia informacji o podejmowanych działaniach, ale również może wpłynąć na zwiększenie liczby uczniów, którzy zechcą zaangażować się w działania Szkolnego Klubu Europejskiego. Te narzędzia są dla większości młodych osób naturalnym „elementem” ich codziennego życia, tym bardziej warto z nich korzystać.

⁷ D. Janczak, *Technologie informacyjno-komunikacyjne (TIK) w gimnazjalnych projektach edukacyjnych – propozycje rozwiązań praktycznych*, [w:] *Nowoczesne kadry – nowoczesna szkoła. Przewodnik multimedialny dla gimnazjalistów*, red. J. Ziętek, Lublin 2012, s. 29.

⁸ *Ibidem*.

W przypadku problemów można zwrócić się z prośbą o pomoc choćby do nauczyciela informatyki. Prowadzenie fanpage'a SKE może być pewnym urozmaiceniem podczas lekcji informatyki. Ponadto z uwagi na przedstawione w publikacji możliwości podjęcia działań międzynarodowych, wykorzystanie internetowych kanałów komunikacji może ułatwić i znacząco przyspieszyć kontakt z obecnymi i potencjalnymi zagranicznymi partnerami.

Możliwości pozyskania grantów dla Szkolnych Klubów Europejskich

3.1. Programy, z których mogą skorzystać Szkolne Kluby Europejskie, oraz źródła informacji o nich

Szkolne Kluby Europejskie zrzeszają z reguły uczniów aktywnych, którzy są liderami w swoich środowiskach. Zdobywanie wiedzy i praktycznych umiejętności tylko i wyłącznie na „obowiązkowych” lekcjach zdecydowanie im nie wystarcza, dlatego starają się znaleźć inne formy aktywności. Często jest to wolontariat lub inne działania realizowane dla własnego środowiska. Członkowie klubów angażują się także w działania na rzecz szkoły lub innych uczniów. Zdarza się, że inicjatywa dotycząca jakiegoś przedsięwzięcia leży właśnie po ich stronie. Niestety, często barierą w realizacji własnych pomysłów jest brak środków finansowych na ich wcielenie w życie. Istnieje szereg programów dających możliwości dofinansowania tego typu przedsięwzięć.

W poniższym tekście postaramy się przybliżyć możliwości finansowania różnorodnych przedsięwzięć edukacyjnych i pozaszkolnych. Będą to zarówno programy finansowane ze środków Unii Europejskiej, jak i dofinansowanie z innych źródeł, chociażby ministerialnych, bądź od darczyńców prywatnych. Jako że SKE nie mają osobowości prawnej, podmiotem, który może wystąpić o dofinansowanie, może być szkoła lub organ ją prowadzący (część programów dostępna jest również dla tzw. nieformalnych grup młodzieży niemających osobowości prawnej).

Działania zostały podzielone na te z zakresu edukacji (w tym nieformalnej) oraz na pozostałe działania. Ponadto poniżej przedstawiono przydatne adresy internetowe oraz źródła informacji, które pomogą nauczycielom i uczniom w szerszym zapoznaniu się z warunkami, które należy spełnić, aby otrzymać niezbędne dofinansowanie.

Działania w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”

Program „Uczenie się przez całe życie” (Lifelong Learning Programme) jest programem kontynuującym wcześniejsze przedsięwzięcia z zakresu edukacji zarówno szkolnej, jak i nieformalnej. W skład programu wchodzi działania skierowane do uczniów i nauczycieli. Zgodnie z decyzją ustanawiającą program działań w zakresie uczenia się przez całe życie, głównymi celami wyżej wspomnianego są: „przyczynianie się, poprzez uczenie się przez całe życie, do rozwoju Unii Europejskiej jako społeczeństwa opartego na wiedzy, charakteryzującego się trwałym rozwojem gospodarczym, licznymi i lepszymi miejscami pracy oraz większą spójnością społeczną przy jednoczesnym zapewnieniu należytej ochrony środowiska naturalnego dla przyszłych pokoleń”⁹. Program ma w szczególności za zadanie promowanie wymiany, współpracy oraz mobilności pomiędzy systemami kształcenia i szkolenia w Unii Europejskiej, aby stały się one światowym punktem odniesienia w dziedzinie jakości (art. 1 decyzji nr 1720/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 listopada 2006 r.).

Działania realizowane w ramach programu to: Comenius – edukacja szkolna, Erasmus – szkolnictwo wyższe, Leonardo da Vinci – kształcenie ustawiczne, Grundtvig – kształcenie dorosłych, Program Jean Monnet. Część działań skierowana jest do osób na wyższych szczeblach edukacji.

Działaniem w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” skierowanym bezpośrednio do dzieci i młodzieży szkolnej oraz nauczycieli jest program Comenius.

W ramach tego programu możliwa jest zarówno współpraca szkół, doskonalenie zawodowe nauczycieli, jak również indywidualne wymiany uczniów. Celem wspomnianego programu jest podniesienie jakości i zwiększenie atrakcyjności szkolnictwa oraz kształcenia zawodowego w Europie, a także wspieranie współpracy między systemami edukacji i szkoleń w krajach uczestniczących w programie. Comenius jest skierowany do uczniów i pracowników szkół oraz instytucji zaangażowanych w edukację od przedszkola po szkołę średnią. Wspiera on międzynarodową współpracę szkół, umożliwia wyjazdy uczniów za granicę, finansuje mobilność nauczycieli i studentów

⁹ Strona internetowa Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, www.llp.org.pl, [b.p], [wydruk z 22 II 2013].

na kierunkach nauczycielskich. Cele te realizowane są m.in. poprzez współpracę partnerską szkół oraz, od niedawna, indywidualne wyjazdy uczniów.

Cele partnerstw szkół i instytucji:

- tworzenie dwuletnich bi- i multilateralnych partnerstw pomiędzy szkołami w celu rozwijania wspólnych projektów oświatowych dla uczniów i ich nauczycieli;
- tworzenie dwuletnich partnerstw (tzw. Partnerstw REGIO) pomiędzy instytucjami pełniącymi rolę lokalnej lub regionalnej władzy oświatowej w celu wzmocnienia europejskiego wymiaru w edukacji, realizacji celów programu Comenius, rozwijania struktur współpracy międzynarodowej, w tym przygranicznej, a w konsekwencji wzbogacenia oferty edukacyjnej dla uczniów.

Dofinansowane działania:

W ramach wsparcia dla partnerstw szkół i instytucji dofinansowane mogą być między innymi:

- wymiany uczniów (działanie obowiązkowe w przypadku bilateralnych partnerstw szkół);
- wymiany personelu (np. wymiany nauczycieli, wizyty studyjne pracowników);
- wspólnie przygotowane szkolne spektakle (np. sztuki teatralne, musicale);
- spotkania wszystkich szkół/instytucji zaangażowanych w partnerstwo;
- job shadowing (możliwość odbycia krótkiego stażu zawodowego);
- wymiana doświadczeń i dobrych praktyk;
- wspólne szkolenia personelu;
- konferencje, seminaria i warsztaty;
- promocja, podnoszenie świadomości, kampanie, wystawy;
- opracowanie, publikowanie i rozpowszechnianie dokumentacji związanej z działaniami w ramach współpracy;
- przygotowanie językowe pracowników uczestniczących w partnerstwie;
- przeprowadzanie wspólnej samooceny działań;
- rozpowszechnianie doświadczeń i wyników projektów¹⁰.

Program Comenius jest realizowany w ramach perspektywy budżetowej 2007-2013 i w kolejnych latach zostanie, najprawdopodobniej, zastąpiony innym programem.

Pozostałe programy edukacyjne finansowane ze środków Unii Europejskiej:

- 1) Program eTwinning – Europejskie partnerstwo szkół
eTwinning wspiera wspólne projekty co najmniej dwóch szkół z przynajmniej dwóch różnych państw europejskich. Szkoły tworzą partnerstwa i razem realizują projekt za pomocą technologii informacyjno-komunikacyjnych (ICT). W eTwinningu wspomniane placówki współpracują i komunikują się za pomocą internetu. Z inicjatywą eTwinning nie jest powiązana żadna administracja czy też granty. Nie są też wymagane bezpośrednie kontakty partnerów, co w znacznym stopniu ułatwia potencjalną współpracę. Omawiany program poszerza zakres pedagogicznych możliwości oferowanych uczniom i nauczycielom, motywuje do nauki i otwarcia na Europę¹¹.
- 2) Program Młodzież w działaniu
Program Młodzież w działaniu wspiera w głównej mierze edukację „nieformalną”. Może jednak stanowić ciekawą propozycję na dodatkową aktywność dla Szkolnych Klubów Europejskich. Jest interesujący również z powodu możliwości udziału w programie nieformalnych grup młodzieży. W ramach programu funkcjonuje pięć akcji wspierających różne ciekawe inicjatywy. Na potrzeby niniejszej publikacji skupimy się na akcjach 1. oraz 3. Pozostałe akcje są skierowane albo do osób powyżej 18. roku życia, albo do instytucji młodzieżowych itp.

Akcja 1.1. Młodzież dla Europy – Wymiana młodzieży

Grupy realizują projekt na wspólnie wybrany temat – uczestnictwo młodzieży, rasizm, ksenofobia, dziedzictwo narodowe, ochrona środowiska itp. Wymiana młodzieży umożliwia przyjęcie jednej lub kilku grup uczestników przez grupę z innego kraju. Jeśli chodzi o uczestników, to w wymianie mogą brać udział młodzi ludzie w wieku od 13 do 25 lat z krajów programu (w wyjątkowych wypadkach w wieku 25-30 lat). Kraje programu to kraje, w których działają struktury komisji europejskiej w postaci Narodowych Agencji. Od stycznia 2011 roku oprócz krajów członkowskich Unii Europejskiej są to: Turcja i Chorwacja – jako kraje kandydujące do UE – oraz

¹⁰ Strona internetowa Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, www.comenius.org.pl, [b.p.], [wydruk z 22 II 2013].

¹¹ Strona internetowa Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, www.etwinning.pl, [b.p.], [wydruk z 22 II 2013].

Islandia, Liechtenstein i Norwegia – jako kraje nienależące do UE, lecz do Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG), oraz Szwajcaria.

Liczba uczestników wymiany może wynosić od 16 do 60 (nie licząc liderów). Czas trwania takiej wymiany powinien wahać się od 6 do 21 dni.

Akcja 1.2. Młodzież dla Europy – Inicjatywy młodzieżowe

Inicjatywy krajowe – dofinansowanie projektów na rzecz lokalnej społeczności realizowanych i koordynowanych samodzielnie przez grupę młodych ludzi. Maksymalna wysokość dofinansowania to 4600 euro (działania projektowe) + 1000 euro (rozpowszechnianie i wykorzystywanie rezultatów projektu) + 850 euro (osoba wspierająca – coach) = 6450 euro. W przypadku inicjatyw międzynarodowych można zdobyć dofinansowanie projektów na rzecz lokalnej społeczności, realizowanych i koordynowanych samodzielnie przez grupę młodych ludzi z minimum dwóch krajów uczestniczących w programie Młodzież w działaniu. Maksymalna wysokość dofinansowania to 6800 euro (działania projektowe) + 1000 euro (upowszechnianie rezultatów projektu) + 850 euro (osoba wspierająca – coach) = 8650 euro + koszty podróży międzynarodowych (do 70% kosztów) + koszty wizyty przygotowawczej.

Uczestnikami projektu mogą być młodzi ludzie w wieku 18-30 lat z krajów programu. W inicjatywach może też uczestniczyć młodzież w wieku od 15 lat, pod warunkiem nadzoru pracownika młodzieżowego lub trenera. Czas trwania inicjatyw wynosi od 3 do 18 miesięcy, włączając w to przygotowanie, wdrożenie, ewaluację i kontynuację działań.

Akcja 1.3. Młodzież dla Europy – Młodzież w demokracji

Projekty mają zachęcić młodzież do aktywnego udziału w życiu swych społeczności na poziomie lokalnym, regionalnym, ogólnokrajowym bądź na poziomie międzynarodowym. W przypadku tej akcji można zdobyć środki finansowe na spotkania grup młodych ludzi na poziomie europejskim, które mają zachęcić młodzież do aktywniejszego udziału w życiu społeczności lokalnej, regionalnej i międzynarodowej. Jeśli chodzi o partnerstwo, to projekty muszą opierać się na współpracy w sieci w wymiarze krajowym i zagranicznym:

- projekt musi być realizowany przez grupy partnerskie z co najmniej dwóch różnych krajów (partnerstwo międzynarodowe);
- z każdego kraju w projekcie muszą uczestniczyć co najmniej dwaj różni partnerzy (partnerstwo krajowe).

Partnerem może być organizacja lub stowarzyszenie non profit mające siedzibę w jednym z krajów programu Młodzież w działaniu, organ władz lokalnych, regionalnych lub krajowych zajmujący się pracą z młodzieżą lub nieformalna grupa młodzieży. Roczny budżet akcji wynosi ok. 400 tys. euro. Średni budżet projektu wynosi ok. 30-35 tys. euro. Dofinansowanie projektu może pokryć:

- koszty podróży, zakwaterowania i utrzymania związane z realizacją działań;
- koszty związane z organizacją konferencji;
- koszty publikacji i rozpowszechniania.

Długość projektu wynosi od 3 do 18 miesięcy, włączając w to przygotowanie, wdrożenie, ocenę i kontynuację. W projektach mogą uczestniczyć młodzi ludzie w wieku od 13 do 30 lat. W każdym projekcie musi brać udział co najmniej 16 osób.

Akcja 3. Młodzież w świetle

Jej założenia są podobne do działań w ramach Akcji 1.1., z tą różnicą, że tutaj partnerami projektu mogą być również organizacje spoza Unii Europejskiej, tzw. Sąsiednie Kraje Partnerskie (kraje Bałkanów, Europy Wschodniej, Kaukazu oraz Kraje Partnerskie Basenu Morza Śródziemnego).

Program Młodzież w działaniu zakłada jak najaktywniejszy udział młodzieży w każdym etapie realizacji projektu (osoby dorosłe pełnią jedynie funkcję pomocniczą). Z uwagi na tematykę, możliwość współpracy z rówieśnikami z zagranicy oraz sposobność realizacji działań poza Polską stanowi on ciekawą i wartą podjęcia inicjatywę. Projekty mogą także mieć wymiar lokalny (inicjatywy młodzieżowe). Program Młodzież w działaniu jest realizowany w latach 2007-2013, czyli w czasie obecnej perspektywy finansowej. Wnioski aplikacyjne można składać trzy razy do roku: 1 lutego, 1 maja oraz 1 października¹². Od 2013 roku program Młodzież w działaniu zostanie zastąpiony nowym programem.

¹² Strona internetowa Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, www.mlodziej.org.pl, [b,p], [wydruk z 22 II 2013].

Poszukując informacji na temat edukacji za granicą warto skorzystać z zasobów zgromadzonych przez EURYDICE. Sieć Informacji o Edukacji w Europie przygotowuje i publikuje opisowe analizy systemów edukacji, studia porównawcze na tematy będące przedmiotem zainteresowania Unii Europejskiej i wskaźniki dotyczące różnych poziomów edukacji¹³. Informacje na temat systemów edukacyjnych mogą być przydatne podczas przygotowywania projektów czy innych przedsięwzięć.

Międzynarodowe projekty współpracy młodzieży:

1) Dotacje na spotkania i współpracę partnerską polsko-niemiecką prowadzi Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej, udziela wsparcia finansowego przedsięwzięciom, mającym na celu rozwijanie współpracy polsko-niemieckiej. Dofinansowane działania:

- spotkania i współpraca instytucjonalna – wymiana doświadczeń, np. grup zawodowych, także grup młodzieżowych, partnerstwa miast i gmin, uniwersytetów, różnego rodzaju stowarzyszeń i organizacji;
- prace naukowe, kształcenie i wspieranie nauki języka polskiego oraz języka niemieckiego jako języków obcych oraz polonistyki i germanistyki w kraju sąsiada – prace naukowe, których przedmiotem jest tematyka polska, niemiecka lub polsko-niemiecka, np. w formie projektów badawczych, konferencji, seminariów bądź publikacji;
- media – działania na rzecz rzetelnego informowania opinii publicznej o kraju sąsiada;
- działania literackie i artystyczne, uznawane za ważne dla dialogu polsko-niemieckiego – projekty w dziedzinie muzyki, teatru, filmu, literatury, sztuk pięknych i architektury¹⁴.

2) Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (PNWM)

Dotacje PNWM współfinansują działania mające na celu nawiązywanie kontaktów między młodzieżą polską i niemiecką. PNWM przyznaje fundusze m.in. na następujące działania:

- praktyki;
- spotkania młodych Polaków i Niemców;
- imprezy dokształcające;
- podróże do miejsc pamięci;
- publikacje, media itd.

Warunkiem przyznawania dotacji jest rzeczywiste spotkanie młodzieży z obu krajów. Projekty wymian mogą być realizowane zarówno przez szkoły, jak i w formie wymian pozaszkolnych. Możliwe jest również włączenie w realizację projektu partnera z trzeciego kraju. Ponadto program pozwala na realizację projektów indywidualnych wymian uczniów¹⁵.

3) Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży

W ramach Polsko-Litewskiego Funduszu możliwe jest dofinansowanie:

- wymian młodzieży polskiej i litewskiej, seminariów i szkoleń, konferencji, spotkań, wizyt studyjnych oraz projektów informacyjnych, których celem jest wymiana i rozpowszechnianie przykładów dobrej praktyki między polskimi i litewskimi organizacjami, które realizują politykę młodzieżową i pracują z młodzieżą;
- projektów przygotowywanych i prowadzonych przez organizacje inspirujące wymiany i inne inicjatywy młodzieży polskiej i litewskiej;
- imprez, spotkań i innych inicjatyw młodzieży polskiej i litewskiej;
- projektów informacyjnych, których celem jest inspirowanie współpracy kulturalnej, propagowanie tolerancji, lepszego zrozumienia i poznania się pomiędzy młodzieżą polską i litewską;
- publikacji mających na celu zbliżenie między narodami Polski i Litwy¹⁶.

4) Polsko-Rosyjska Wymiana Młodzieży

Adresatem projektów dofinansowywanych przez Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia jest młodzież w wieku 13-26 lat uczęszczająca do gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych lub szkół wyższych w Polsce i ich odpowiedników w Federacji Rosyjskiej. Dotacje centrum mogą uzyskać projekty, w których aktywny udział weźmie po minimum 10 osób z każdej ze stron, zaś maksymalnie po 20 osób z każdego państwa partnerskiego (nie wliczając w to opiekunów). W projekcie powinna uczestniczyć zbliżona liczba osób z każdego kraju partnerskiego¹⁷.

¹³ Strona internetowa Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, www.eurydice.org.pl, [b.p.], [wydruk z 22 II 2013].

¹⁴ Strona internetowa Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej, <http://fwpn.org.pl>, [b.p.], [wydruk z 23 II 2013].

¹⁵ Strona internetowa Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży, www.pnwm.org, [b.p.], [wydruk z 23 II 2013].

¹⁶ Strona internetowa Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, www.plf.org.pl, [b.p.], [wydruk z 23 II 2013].

¹⁷ Strona internetowa Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia, www.cprdp.pl, [b.p.], [wydruk z 23 II 2013].

Możliwości dofinansowania działań edukacyjnych z innych źródeł oraz konkursy i inicjatywy skierowane do młodzieży szkolnej:

– dofinansowanie działalności edukacyjnej ze środków Narodowego Banku Polskiego: możliwość sfinansowania przedsięwzięć z jednego z 9 obszarów priorytetowych z zakresu ekonomii. Istnieje możliwość aplikowania o granty nie większe niż 30 tysięcy złotych. Realizowane projekty powinny dotyczyć jednego z dziewięciu priorytetów:

- 1) Inflacja, stabilność systemu finansowego;
- 2) Postawy i zachowania przedsiębiorcze;
- 3) Gospodarowanie budżetem domowym;
- 4) Zapobieganie wykluczeniu finansowemu;
- 5) Pieniądz;
- 6) Strefa Euro;
- 7) Gospodarka rynkowa;
- 8) Instytucje i usługi finansowe;
- 9) Nowe horyzonty myśli ekonomicznej.

Nabór projektów prowadzony jest w sposób ciągły. Ponadto wymagany jest wkład własny oferenta. NBP dofinansowuje przede wszystkim:

– koszty merytorycznego przygotowania i realizacji projektu edukacyjnego – przez koszty te należy rozumieć m.in.: koszty osobowe związane z koordynowaniem projektu, jego rozliczeniem, honoraria autorskie, koszty administracyjne, koszty nagród;

– koszty produkcyjne – m.in.: koszty druku, papieru, składu, łamania, montażu, koszty techniczne;

– koszty informacyjne – m.in.: koszty działań związanych z informowaniem o projekcie edukacyjnym i jego promowaniem¹⁸.

– English Teaching Program; możliwość dofinansowania pozalekcyjnych zajęć z języka angielskiego;

(więcej informacji <http://englishteaching.home.pl>);

– Europejski Parlament Młodzieży; to niezależna i ponadpartyjna organizacja non profit będąca ośrodkiem debaty i edukacji politycznej młodzieży (więcej informacji: <http://eyppoland.com>);

– Juvenes Translatores – konkurs translatorski dla szkół organizowany przez Komisję Europejską;

(więcej informacji: http://ec.europa.eu/translatores/index_pl.htm);

– Euroscola – konkurs wiedzy o Unii Europejskiej organizowany przez Biuro Informacyjne Parlamentu Europejskiego (więcej informacji <http://euroscola.pl>);

– Programy Eurośroziemnomorskiej Fundacji Dialogu Kultur im. Anny Lindh: dofinansowanie działań promujących dialog międzykulturowy oraz uczestnictwo społeczne (termin aplikowania do 14.04.2013, więcej informacji <http://grants.annalindh.org>);

– Europejska Nagroda im. Karola Wielkiego – konkurs rokrocznie promuje najlepsze projekty, które:

– promują porozumienie na poziomie europejskim i międzynarodowym;

– sprzyjają rozwojowi wspólnego poczucia europejskiej tożsamości oraz integracji;

– proponują dobre wzorce postępowania;

– młodym ludziom w Europie przedstawiają praktyczne przykłady tworzenia przez Europejczyków jednej społeczności (więcej informacji <http://cyp.adagio4.eu>).

Źródła informacji na temat funduszy:

Instytucjami wdrażającymi wyżej wymienione programy są m.in.: Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji oraz Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży. Cennym źródłem wiedzy na temat programów może być baza danych udostępniana przez sieć informacyjną Eurodesk. W jej zasobach gromadzone są informacje nie tylko o programach finansowanych przez Unię Europejską, ale również przedsięwzięcia wspierane dzięki współpracy dwustronnej bądź prywatnych darczyńców. Dodatkowym ułatwieniem jest podział bazy danych na obszary tematyczne oraz terminy aplikowania o środki. Sieć Eurodesk to również ponad 1000 organizacji w całej Europie (w tym ponad 70 w Polsce) prowadzących taką działalność informacyjną w swoich biurach.

W niektórych polskich miastach działają również Centra Informacji Młodzieżowej, które mogą rozwiązać wszelkie wątpliwości oraz udzielić niezbędnych wskazówek odnośnie do dofinansowania planowanych przedsięwzięć.

¹⁸ Strona internetowa Narodowego Banku Polskiego, www.nbportal.pl/pl/edukacja/dofinansowania_nbp, [b.p], [wydruk z 23 II 2013].

Polecane strony internetowe:

- <http://www.frse.org.pl/> – strona internetowa Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji – instytucji wdrażającej programy edukacyjne finansowane przez Unię Europejską oraz niektóre programy dwustronne (m.in. Comenius, Młodzież w działaniu, eTwinning, Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży).
- <http://www.eurodesk.pl> – strona internetowa sieci informacyjnej Eurodesk. Strona zawiera bardzo obszerną bazę danych na temat funduszy, grantów na działania młodzieżowe i edukacyjne. Ponadto istnieje możliwość zapisania się na cotygodniowy newsletter. Sieć Eurodesk działa w całej Europie i oferuje również m.in. pomoc w poszukiwaniu partnerów do realizacji projektów.
- <http://www.pnwm.org/> – strona internetowa Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży.
- <http://www.cprdip.pl/main/index.php?id=wymiana-mlodziezy-i-studentow> – strona internetowa Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia realizującego projekty Polsko-Rosyjskiej Wymiany Młodzieży.
- <http://eyppoland.com/> – strona internetowa Europejskiego Parlamentu Młodzieży.

3.2. Przykładowe projekty zrealizowane na potrzeby młodych

Tytuł: Wolontariat Europejski „Art & Culture for Active Citizenship”

Data: 1.02.2012-30.09.2012

Miejsce: Sarajewo, Bośnia i Hercegowina

Opis: Głównym założeniem projektu było promowanie idei aktywnego społeczeństwa obywatelskiego poprzez działania kulturalne na terenie Bośni i Hercegowiny, a w szczególności w Sarajewie. Informowanie, promocja i propagowanie idei wspólnoty europejskiej, aktywnego, świadomego społeczeństwa obywatelskiego wśród młodych ludzi w krajach partnerskich jest niezwykle ważne w ich drodze do pełnej integracji europejskiej.

Zadaniem wolontariusza i organizacji goszczącej było informowanie o możliwościach, jakie oferuje program, i poszczególnych akcjach, by w rezultacie zwiększyć uczestnictwo w programie młodych ludzi z Bośni i Hercegowiny. Program był również promowany wśród organizacji pozarządowych w BiH zajmujących się działaniami młodzieżowymi, by w ten sposób poprawiały one jakość działań, nawiązywały efektywną współpracę z partnerami z krajów Unii Europejskiej i stały się bardziej aktywne na polu europejskim.

Organizacja Goszcząca Zasto Ne zainteresowała się podjęciem inicjatywy i aktywnym włączeniem się w inicjatywę młodzieżową oferowaną przez program Młodzież w działaniu. Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw, jako organizacja wysyłająca, miała szansę nawiązać szerszą współpracę z organizacjami z krajów SEE. Celem jest zwiększenie uczestnictwa Organizacji Goszczącej i innych organizacji w programie Młodzież w działaniu. Projekt zakładał pracę z lokalnymi społecznościami zarówno w Sarajewie, jak i w innych miastach BiH. BiH jest krajem etnicznie zróżnicowanym, gdzie integracja poszczególnych grup, szczególnie wśród młodzieży, jest istotna w kwestii efektywnej współpracy i tworzeniu odpowiedzialnego społeczeństwa obywatelskiego. Ich aktywizacja, głównie poprzez działania związane z kulturą, w założeniu ma przyczynić się do współpracy opartej na tolerancji i wzajemnym zrozumieniu zarówno na poziomie lokalnym, jak i szerzej – europejskim.

Partnerzy: Zasto Ne

Źródło finansowania: Program Młodzież w działaniu

Tytuł: Seminarium: We create ideas for the future of Europe

Data: 2-6.08.2012

Miejsce: Lublin

Opis: Seminarium to pierwsza część pilotażowego projektu „Young Europeans’ Ideas Agency – YEIA” realizowanego przez naszą fundację we współpracy z niemieckim Uniwersytetem Viadrina z Frankfurtu nad Odrą. Zapoczątkowaliśmy współpracę, której celem jest stworzenie rodzaju think tanku młodych liderów. Seminarium w Lublinie skierowane było do 10 wybranych osób z polskich i niemieckich uniwersytetów. Program tego spotkania zakładał przygotowanie uczestników do

drugiego etapu projektu, jakim jest udział w Ekonomicznym Forum Młodych Liderów w Nowym Sączu. W związku z tym, w czasie seminarium w Lublinie odbyły się szkolenia i spotkania. Pierwszym z nich były warsztaty z metod dyskusji, podczas których uczestnikom zostały przybliżone techniki prowadzenia dyskusji, rodzaje debat, szczegółowe omówienie debaty w stylu oksfordzkim oraz przećwiczenie tego stylu w praktyce. Kolejnego dnia odbyły się warsztaty medialne i dziennikarsko-medialne. W czasie ich trwania uczestnicy poznali podstawowe zasady obsługi kamery, zapisu wywiadów, sprawdzali się w roli operatorów bądź reporterów. Natomiast zaproszony dziennikarz radiowy podzielił się swoją wiedzą na temat tajników pracy dziennikarza, zasad przeprowadzania sondy ulicznej, wywiadu, występowania przed kamerą. Praktyczne zastosowanie tych informacji nastąpiło w czasie przygotowania i przeprowadzenia wywiadu z zaproszonym tłumaczem oraz sondy ulicznej z przechodniami na ulicach Lublina. Było to niezwykle cenne doświadczenie, dzięki któremu ujawniły się liczne zdolności dziennikarskie uczestników.

Inne warsztaty dotyczyły zajęć z autoprezentacji oraz wystąpień publicznych. Po poznaniu kluczowych zasad autoprezentacji uczestnicy mogli zaprezentować się przed kamerą. Następnie każdy mógł ocenić swoje wystąpienie i wyciągnąć wnioski, a w efekcie poprawić swoją wypowiedź, postawę, ubiór. Ciekawym elementem seminarium było spotkanie z zaproszonym gościem, którym była Pani dr Beata Kasperowicz-Stążka, specjalista ds. jakości kształcenia UMCS. Temat tej wizyty, dotyczący zmian w szkolnictwie wyższym, procesu bolońskiego i jakości kształcenia, bardzo zainteresował uczestników, którzy sami są studentami i te kwestie bezpośrednio ich dotyczą. Dyskusja na ten temat była ożywiona i wzbudzała wiele emocji w debatujących.

Finalnym etapem seminarium było przeprowadzenie debaty w stylu oksfordzkim na temat „Pokolenie wielkich czy straconych szans – perspektywy młodego pokolenia w dobie kryzysu”. Czterodniowy cykl zajęć miał przygotować studentów nie tylko do późniejszego uczestnictwa w forum, lecz również do wcielenia się w role moderatora, sędziego, wnioskujących za lub przeciwko danemu stwierdzeniu. Uczestnicy seminarium z niezwykłym przejęciem odegrali przypisane im role wykorzystując przy tym wiedzę i umiejętności nabyte podczas wcześniejszych szkoleń. Używali przemyślanych stwierdzeń i bardzo trafnie formułowali argumenty, okazali przy tym pełen profesjonalizm i zaangażowanie.

Poza zajęciami i pracą, w programie seminarium zawarte zostało zwiedzanie i poznanie wielokulturowego Lublina. Dzięki odbywającemu się w tym samym czasie na ulicach Starego Miasta wydarzeniu – Karnawał Sztukmistrzów – grupa uczestnicząca w projekcie mogła poczuć prawdziwą atmosferę Miasta Inspiracji. Ponadto zwiedzanie podziemi miasta i zabytkowej starówki było dodatkową atrakcją i zachętą do odwiedzenia Lublina w przyszłości.

Partnerzy: Europejski Uniwersytet Viadrina, Frankfurt nad Odrą

Źródło finansowania: Polsko-Niemiecka Fundacja na rzecz Nauki

Tytuł: Reportage – stereotype breaker

Data: 24.05-1.06.2012

Miejsce: Nasutów, Lublin

Opis: „Reportage – stereotype breaker” – była to wymiana młodzieży, projekt organizowany w ramach Akcji 1.1. programu Młodzież w działaniu

Projekt zrealizowano w Nasutowie koło Lublina w terminie 24 maja – 1 czerwca 2012 r.

Uczestniczyła w nim młodzież w wieku 20-25 lat, zainteresowana dziennikarstwem, niemająca profesjonalnego podłoża – przeszkolenia dziennikarskiego, szczególnie w kierunku dziennikarstwa reportażowego.

Było 30 uczestników, każda grupa składała się z 5 osób z Rumunii, Hiszpanii, Francji, Szwecji, Turcji i Polski.

Główną ideą projektu było przełamywanie stereotypów w różnych krajach na podstawie uogólnień i uproszczonych obrazów pokazywanych w mediach – używamy reportaży jako środka, który zawsze prezentuje fakty, ponieważ prowadzi one do odkrycia prawdziwych informacji. Poprzez nasze działania osiągnęliśmy takie cele jak przezwyciężenie nieśmiałości u uczestników, stali się oni bardziej tolerancyjni, zauważyliśmy zmniejszenie dystansu międzykulturowego. Pokazaliśmy, że media mogą być skutecznym narzędziem propagowania pozytywnego nastawienia, a także dzięki nim można „znosić” stereotypy.

Osiągnęliśmy nasz cel zarówno przez organizowanie warsztatów z profesjonalistami, jak i odwiedzając lokalne media. Uczestnicy mieli szansę zrobić reportaże na własną rękę. Nie tylko tworzyli reportaże wideo, wywiad i robili zdjęcia, ale także udostępnił je dla wszystkich ludzi, organizując wystawy. Efekty pracy zostały pokazane w różnych mediach, wzbudziły zainteresowanie.

Partnerzy: Asociatia Proactiv Consult Bacau (Rumunia), Frontiere (Włochy), Youth organization within Club for aerobics "Izida Yunak" (Bułgaria), Gaziantep Egitim Ve Genclik Dernegi (Turcja).

Źródło finansowania: Młodzież w działaniu.

Tytuł: **TriM**

Data: 3.06.2012-07.06.2012

Miejsce: Lublin

Opis: TriM 2012 – Hatrick dla Europy – to wspólne przedsięwzięcie Europejskiego Domu Spotkań – Fundacji Nowy Staw oraz Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży. Był to turniej piłki nożnej połączony ze spotkaniem młodzieży i działaniami o charakterze kulturalnym. Ideą przedsięwzięcia było zwrócenie uwagi na kraje organizujące Mistrzostwa Europy w Piłkę Nożną Euro 2012 oraz promowanie trójstronnych projektów młodzieżowych polsko-niemiecko-ukraińskich.

W uroczystości dekoracji uczestników i zwycięzców, która miała miejsce po meczu finałowym na kompleksie sportowym przy Gimnazjum nr 16 w Lublinie, udział wzięli m.in. Cezary Kucharski, poseł na Sejm RP, Jacek Sobczak, wicemarszałek województwa lubelskiego, Ilona Skibińska-Fabrowska, dyrektor Oddziału Okręgowego Narodowego Banku Polskiego w Lublinie, a także przedstawiciele Ambasady Republiki Federalnej Niemiec w Warszawie oraz Konsulatu Generalnego Ukrainy w Lublinie. Organizatorami turnieju byli Europejski Dom Spotkań – Fundacja Nowy Staw oraz Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży. Partnerem przedsięwzięcia było Regionalne Centrum Informacji Europejskiej w Lublinie. Patronat nad Turniejem Finałowym TriM 2012 – Hatrick dla Europy objęła Joanna Mucha, minister sportu i turystyki RP, marszałek województwa lubelskiego Krzysztof Hetman oraz prezydent miasta Lublina Krzysztof Żuk.

W okresie od marca do czerwca 2012 roku odbyły się regionalne turnieje eliminacyjne w formie trójstronnych spotkań polsko-niemiecko-ukraińskich w 13 miastach w Polsce, w Niemczech i na Ukrainie (m.in. Hamburg, Kraków, Lipsk, Tarnopol, Wrocław, Berlin). Zwycięzcy tych rozgrywek zakwalifikowali się do finału mistrzostw, który odbył się w Lublinie w przededniu EURO 2012. W samym Turnieju Finałowym w Lublinie wzięło udział 16 drużyn, łącznie prawie 120 osób (drużyny siedmioosobowe). Program ich wizyty w Lublinie przewidywał zwiedzanie miasta, zajęcia kulturalne i integracyjne oraz rozgrywki piłkarskie.

Partnerzy: Europaschule Gymnasium Bad Nenndorf, Bad Nenndorf, Niemcy
Gimnazjum nr 1 z Gostynia, Polska

Gimnazjum im. Adama Borysa, Witkowo, Polska

Drużyna Towarzystwa Ochrony Praw i Godności Dziecka Wyspa, Chorzów, Polska

ZSO nr 14, Sosnowiec, Polska

Kooperative Gesamtschule (KGS) Schneverdingen, Schneverdingen, Niemcy

Jugendclub Klietz, Klietz, Niemcy

Carl-Orff-Gymnasium, Unterschleißheim, Niemcy

UKS Zieloni, Mieszkowice, Polska

Polsko-Ukraińska Fundacja Martha Vyetskoyi, Snjatyn, Ukraina

Drużyna z Organizacji Młodzieżowej Jubileusz Młodych-Jubileusz, Dnipropetrowsk, Ukraina

Drużyna Szkoły nr 8, Sambir, Ukraina

Promin Europa, Novi Rozdil, Ukraina¹⁹.

Źródło finansowania: Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży

¹⁹ Informacje o zrealizowanych projektach pochodzą ze strony internetowej Europejskiego Domu Spotkań – Fundacji Nowy Staw, www.eds-fundacja.pl, [b.p.], [wydruk z 23 II 2013].

Rozdział IV

Pomysły na działalność Szkolnych Klubów Europejskich

Ważnym elementem działalności Szkolnego Klubu Europejskiego jest edukacja europejska. Może ona dotyczyć każdego aspektu związanego z Europą czy integracją europejską. Poniżej przedstawiamy, naszym zdaniem, najciekawsze zagadnienia dotyczące integracji europejskiej. Każde z nich składa się ze scenariusza zajęć, a także niezbędnych materiałów potrzebnych do zrealizowania lekcji europejskich. Zaprezentowane przykłady mają za zadanie pomóc kadrze pedagogicznej w przygotowaniu interesujących lekcji o tematyce związanej z Unią Europejską. Zawierają one scenariusze lekcji europejskich dla szkół wszystkich szczebli nauczania, czyli podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych.

4.1. Scenariusz lekcji dotyczącej waluty euro wraz z materiałami pomocniczymi

1. Cel ogólny lekcji:

Celem ogólnym warsztatu jest przybliżenie i utrwalenie tematyki związanej z walutą euro (nominały, różnice na monetach, zabezpieczenia przed fałszerstwem, instytucje związane z euro, perspektywa przystąpienia Polski do strefy euro, wady i zalety wprowadzenia w Polsce waluty euro).

2. **Czas trwania lekcji:** 90 min (2 godziny lekcyjne po 45 minut).

3. **Grupa docelowa:** uczniowie szkół ponadgimnazjalnych.

4. Cele szczegółowe:

- ✓ Przekazanie uczniom wiedzy związanej z walutą euro, jego emisją, zabezpieczeniami,
- ✓ zaletami i wadami wprowadzenia w Polsce waluty euro.
- ✓ Przekazanie uczniom wiedzy na temat Europejskiego Banku Centralnego.
- ✓ Zachęcenie młodych ludzi do dalszego pozyskiwania wiedzy na temat euro.
- ✓ Wypracowanie umiejętności rzeczowej argumentacji.
- ✓ Umiejętność pracy w grupie.

5. Przebieg lekcji:

- ✓ Wprowadzenie do zajęć (nauczyciel przedstawia ogólne informacje na temat historii wprowadzenia do obiegu waluty euro, monet i banknotów euro (*materiały pomocnicze oraz linki z informacją, gdzie szukać takich informacji znajdują się poniżej*)).
- ✓ Zapoznanie się uczniów z przygotowanymi wcześniej wzorami monet i banknotów euro. Przybliżenie wiedzy na temat zabezpieczeń na banknotach euro (*informacje na ten temat znajdują się na stronie www.ecb.int/euro/banknotes/europa/html/index.pl.html*).
- ✓ Dyskusja na temat zalet i wad wprowadzenia w Polsce waluty euro.
- ✓ Podsumowanie warsztatów i utrwalenie najważniejszych informacji.

- ✓ Rozgrzewka

Przedstaw uczniom temat lekcji. Napisz na tablicy drukowanymi literami WALUTA EURO i razem z uczniami stwórz mapę skojarzeń, jakie przychodzą im na myśl, gdy słyszą WALUTA EURO. Poproś uczniów o podzielenie się z klasą informacjami, czy mieli oni okazję używać euro, jeśli tak, to jak opisałiby monety i banknoty – chodzi o ich wygląd.

- ✓ Sesja pytań i odpowiedzi

Poproś uczniów o wyjaśnienie, jak rozumieją pojęcie kryteriów konwergencji i w razie potrzeby doprecyzuj z nimi informacje na ten temat.

- ✓ Praca w grupach – dyskusja

Spytaj uczniów, czy chcieliby, żeby Polska dołączyła do strefy euro, i jak myślą, ile kryteriów konwergencji obecnie spełniamy. Podziel klasę na dwie grupy: przeciwników i zwolenników włączenia Polski do strefy euro i pozwól im dyskutować, ok. 10 min na temat: Czy Polska powinna dołączyć do strefy euro? Razem z klasą podsumuj dyskusję.

- ✓ Film i podsumowanie

Na zakończenie przedstaw uczniom jeden z filmów i spytaj, czego dowiedzieli się o euro / Europejskim Banku Centralnym po obejrzeniu filmu. Podziękuj wszystkim za udział w *warsztatach* (filmy edukacyjne są dostępne na stronie www.nbportal.pl w dziale edukacja).

6. Materiały dydaktyczne wykorzystane podczas lekcji:

- ✓ Prezentacja multimedialna dotycząca podstawowych informacji na temat historii wprowadzenia do obiegu waluty euro, monet i banknotów euro (*materiały potrzebne do przygotowania takiej prezentacji znajdują się poniżej, podobnie jak linki do przydatnych stron*).
- ✓ Prezentacja multimedialna dotycząca zabezpieczeń waluty euro przed fałszerstwem (*materiały potrzebne do przygotowania takiej prezentacji znajdują się poniżej, podobnie jak linki do przydatnych stron*).

Należy wydrukować wzory monet i banknotów, aby każdy uczestnik warsztatów mógł się z nimi zapoznać z bliska (*wzory banknotów znajdują się na stronie www.ecb.int/euro/banknotes/europa/html/index.pl.html. Ponadto niektóre oddziały NBP dysponują tego typu pomocami dydaktycznymi i mogą je wypożyczyć*).

- ✓ Materiały informacyjne z Narodowego Banku Polskiego (oddziały znajdują się w każdym mieście wojewódzkim) w postaci folderów, broszur oraz teksty, które pomogą prowadzącemu przygotować się do zajęć.

- ✓ Treści zawarte na stronie www.nbportal.pl, na której można znaleźć prezentacje multimedialne, zdjęcia monet i banknotów euro oraz wszystkie zagadnienia dotyczące omawianego zagadnienia.

7. Umiejętności nabyte przez uczniów po zrealizowaniu lekcji:

- ✓ Wymienić podstawowe pojęcia dotyczące waluty euro, historię jego wprowadzenia do obiegu oraz zabezpieczenia chroniące walutę euro.
- ✓ Wskazać cechy fałszywego banknotu euro (przynajmniej w podstawowym stopniu).
- ✓ Wskazać wady i zalety wprowadzenia w Polsce waluty euro.
- ✓ Zdefiniować najważniejsze pojęcia z zakresu tematyki wspomnianej powyżej.
- ✓ Selekcjonować najważniejsze informacje z wyżej wspomnianego obszaru.
- ✓ Praca w grupie.

8. Informacje przydatne w czasie realizacji warsztatów o walucie euro

Euro jest pieniądzem (prawnym środkiem płatniczym), który został wprowadzony 1 stycznia 1999 r. w jedenastu państwach Unii Europejskiej: Austrii, Belgii, Finlandii, Francji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Luksemburgu, Niemczech, Portugalii, Włoszech. W dniu 1 stycznia 2001 r. euro przyjął dwunasty kraj – Grecja. Obszar, na którym zostało wprowadzone euro, nazywa się często strefą euro lub Eurolandem. Od 1 stycznia 1999 r. do końca 2001 r. nie było jeszcze w obiegu banknotów i monet euro. Funkcjonowało ono w formie bezgotówkowej. Można było otworzyć rachunek bankowy w euro, jednak nie można było z niego wypłacić gotówki w euro. Banknoty i monety były wypłacane w walucie narodowej, np. w markach (przeliczenie między marką a euro odbywało się po ustalonym, sztywnym kursie). W sklepie można było zapłacić kartą płatniczą, która była wydana do rachunku w euro, ale nie można było zapłacić gotówką euro. Okres ten był przeznaczony na przygotowania do wprowadzenia gotówki: wydrukowanie banknotów, wybicie monet, przystosowanie banków, sklepów i innych

instytucji. W tym czasie trzeba było wydrukować prawie 15 miliardów banknotów i wybić ponad 51 miliardów monet. Banknoty i monety euro zostały wprowadzone do obiegu dopiero 1 stycznia 2002 r. Przed 1 maja 2004 r. do Unii Europejskiej należało 15 państw. Spośród nich tylko 3 państwa nie wprowadziły jeszcze wspólnej waluty: Dania, Szwecja, Wielka Brytania. Na terenie tych państw cały czas funkcjonują waluty narodowe: w Danii – korony duńskie, w Szwecji – korony szwedzkie, a w Wielkiej Brytanii – funty szterlingi.

W dniu 1 maja 2004 r. do UE wstąpiło 10 nowych państw, z których 5 wciąż posługuje się walutami narodowymi: Czechy – koroną czeską, Litwa – litem litewskim, Łotwa – łatem łotewskim, Polska – złotym polskim, Węgry – forintem węgierskim. Również dwa kolejne kraje, które dołączyły do Unii Europejskiej w dniu 1 stycznia 2007 r., nadal posługują się swoimi walutami narodowymi, tj. Bułgaria – lewem bułgarskim oraz Rumunia – lejem rumuńskim. Z kolei 1 stycznia 2007 r. do strefy euro dołączyła Słowenia, która zamieniła tolar słoweński na wspólną europejską walutę. Rok później euro przyjęły Cypr i Malta, rezygnując tym samym z dotychczasowych walut, tj. funta cypryjskiego i liry maltańskiej. 1 stycznia 2009 r. uczyniła to również Słowacja, a 1 stycznia 2011 r. Estonia²⁰.

Przygotowania do wprowadzenia euro do obiegu rozpoczęły się już w 1995 r. wraz z zatwierdzeniem ostatecznego kalendarza przyjęcia wspólnej waluty. Symbolem euro stał się znak „€”. Stanowi on pierwszą literę słowa „Europa” oraz czerpie inspirację z greckiej litery epsilon, nawiązując do czasów starożytnych i kołyski europejskiej cywilizacji. Dwie równoległe linie znajdujące się w centrum znaku symbolizują stabilność nowej europejskiej waluty. Banknoty euro, identyczne na całym obszarze walutowym, przedstawiają szkice okien, bram i mostów w kilku najważniejszych europejskich stylach architektonicznych. Szczególnym symbolem jedności i zarazem różnorodności krajów należących do wspólnego obszaru walutowego są monety, których jedna strona jest identyczna na całym obszarze unii monetarnej, a druga – odmienna dla każdego kraju. Każda z tych monet, niezależnie od jej strony narodowej, jest pełnoprawnym środkiem płatniczym w całej strefie euro.

Zamiana starych narodowych banknotów i monet na euro była ogromnym przedsięwzięciem wymagającym niesamowitego wysiłku organizacyjnego, logistycznego, technicznego oraz ekonomicznego na niespotykaną wcześniej skalę. Zastąpienie walut narodowych przez euro wymagało dostosowania około 140000 bankomatów, 4 milionów terminali do obsługi transakcji bezgotówkowych oraz 7 milionów automatów. Liczby te pozwalają wyobrazić, jak wielkie wyzwania wprowadzenie euro do obiegu niesło dla sektora bankowego, sprzedawców detalicznych, przedsiębiorstw obsługujących automaty czy firm transportowych²¹.

Europejski Bank Centralny

Założony 1 czerwca 1998 r. Europejski Bank Centralny jest jednym z najmłodszych banków centralnych na świecie. Działalność operacyjną rozpoczął 1 stycznia 1999 r. Z Frankfurtu nad Menem, gdzie ma swoją siedzibę, kieruje polityką pieniężną państw, w których wprowadzono do obiegu euro. Obecnie są to wszystkie kraje „starej” (czyli przed rozszerzeniem) Unii Europejskiej, poza Szwecją, Danią i Wielką Brytanią, oraz pięć nowych państw członkowskich: Słowenia od 1 stycznia 2007 r., Cypr i Malta od 1 stycznia 2008 r., Słowacja od 1 stycznia 2009 r. oraz od 1 stycznia 2011 r. Estonia. EBC, jako ponadnarodowy bank centralny, jest częścią składową Europejskiego Systemu Banków Centralnych (ESCB) wraz z narodowymi bankami centralnymi (NBC) wszystkich państw UE. Aby ESBC mógł prawidłowo funkcjonować i wywiązywać się z celów i zadań, do których został powołany na mocy przepisów wspólnotowych, została mu prawnie zagwarantowana niezależność. Podstawy prawne utworzenia i funkcjonowania ESBC i EBC zawarte zostały w traktacie ustanawiającym Wspólnotę Europejską. Przedmiotem regulacji prawnej zostały objęte m.in. kwestie dotyczące: celów i zadań ESBC, emisji banknotów i monet waluty euro, składu ESBC, niezależności EBC oraz

²⁰ Strona internetowa Narodowego Banku Polskiego, www.nbpportal.pl/pl/edukacja/dofinansowania_nbp, M. Siemaszko, M. Żogała, „Co to jest euro - podstawowe informacje o wspólnej europejskiej walucie”, [b.p.], [wydruk z 23 II 2013].

²¹ Strona internetowa Narodowego Banku Polskiego, www.nbpportal.pl/pl/edukacja/dofinansowania_nbp, A. Czogała, „Wprowadzenie banknotów i monet euro do obiegu w 2002 r.”, [b.p.], [wydruk z 23 II 2013].

niezależności NBC, instrumentów prawnych EBC, stosunków wobec walut państw trzecich, składu EBC, stosunków EBC z organami Unii Europejskiej²².

Kryteria konwergencji

Kraj, który zamierza przyjąć euro jako swoją walutę, musi spełnić tzw. kryteria konwergencji (kryteria zbieżności, kryteria z Maastricht). By unia monetarna mogła dobrze funkcjonować, zalecane jest, aby wchodzące w jej skład gospodarki były pod pewnymi względami do siebie podobne. Oznacza to, że kraje strefy euro powinny osiągnąć znaczny stopień zbieżności, co dotyczy zarówno wielkości nominalnych (np. inflacji), jak i pewnych wielkości realnych (synchronizacji cykli koniunkturalnych). W celu zapewnienia stabilności wewnątrz strefy euro opracowano listę kryteriów zbieżności, które określają, czy dany kraj jest przygotowany do przyjęcia wspólnej waluty. Są to 4 warunki ekonomiczne:

- Kryterium stabilności cen – inflacja nie wyższa niż 1,5 punktu procentowego ponad średni poziom inflacji w trzech krajach o najniższej średniej;
- Kryterium fiskalne – deficyt budżetowy nie większy niż 3% PKB oraz dług publiczny nieprzekraczający 60% PKB;
- Kryterium stóp procentowych – długoterminowa stopa procentowa nie wyższa niż 2 punkty procentowe ponad średni poziom stóp procentowych w trzech krajach UE o najniższej inflacji.
- Kryterium kursowe – stabilny kurs walutowy niewykraczający poza poziom wahań (+/- 15%) wobec ustalonego kursu do euro w systemie ERM II przez dwa lata²³.

Bardzo pomocne przy realizacji zajęć o tej tematyce okazują się oddziały okręgowe Narodowego Banku Polskiego. We wspomnianych placówkach można uzyskać pomoce niezbędne do przeprowadzenia tego typu zajęć. Oddziały banków dysponują broszurami i folderami na temat waluty euro, prezentacjami multimedialnymi, a także służą wiedzą merytoryczną w omawianym obszarze (adresy placówek znajdują się poniżej). Ponadto na portalu internetowym www.nbportal.pl znajdują się najważniejsze informacje dotyczące waluty euro, słownik ekonomiczny, prezentacje multimedialne oraz słownik najważniejszych pojęć ekonomicznych.

Lista oddziałów okręgowych NBP:

województwo podlaskie

Oddział Okręgowy w Białymstoku
ul. Piękna 1, P.O. Box 2
15-282 Białystok
tel.: 85 747 99 99
faks: 85 742 51 94
e-mail: sekretariat.bialystok@nbp.pl

województwo kujawsko-pomorskie

Oddział Okręgowy w Bydgoszczy
ul. Jagiellońska 8, P.O. Box 48
85-950 Bydgoszcz
tel.: 52 326 82 00
faks: 52 326 83 09

²² Strona internetowa Narodowego Banku Polskiego, www.nbportal.pl/pl_nbp, „Europejski Bank Centralny”, [b.p], [wydruk z 23 II 2013].

²³ P. Fontaine, *Europa w 12 lekcjach*, Bruksela 2010, s. 46.

e-mail: sekretariat.bydgoszcz@nbp.pl

województwo pomorskie

Oddział Okręgowy w Gdańsku
ul. Okopowa 1, P.O. Box 439
80-958 Gdańsk
tel.: 58 301 48 31
faks: 58 300 25 08
e-mail: sekretariat.gdansk@nbp.pl

województwo śląskie

Oddział Okręgowy w Katowicach
ul. Bankowa 1, P.O. Box 143
40-007 Katowice
tel.: 32 357 61 00
faks: 32 357 61 60
e-mail: sekretariat.katowice@nbp.pl

województwo świętokrzyskie

Oddział Okręgowy w Kielcach
ul. Warszawska 46,
25-312 Kielce
tel.: 41 36 45 127
faks: 41 344 65 60
e-mail: sekretariat.kielce@nbp.pl

województwo małopolskie

Oddział Okręgowy w Krakowie
ul. Basztowa 20, P.O. Box 553
30-960 Kraków
tel.: 12 618 56 00, 12 61 85 164
faks: 12 421 63 06
e-mail: sekretariat.krakow@nbp.pl

województwo lubelskie

Oddział Okręgowy w Lublinie
ul. F. Chopina 6, P.O. Box 36
20-026 Lublin
tel.: 81 531 75 00
faks: 81 532 28 76
e-mail: sekretariat.lublin@nbp.pl

województwo łódzkie

Oddział Okręgowy w Łodzi
al. T. Kościuszki 14, P.O. Box 142
90-950 Łódź
tel.: 42 63 57 700
faks: 42 632 97 70
e-mail: sekretariat.lodz@nbp.pl

województwo warmińsko-mazurskie

Oddział Okręgowy w Olsztynie
al. M. J. Piłsudskiego 11/17, P.O. Box 442

10-959 Olsztyn
tel.: 89 527 05 01
faks: 89 527 08 51
e-mail: sekretariat.olsztyn@nbp.pl

województwo opolskie

Oddział Okręgowy w Opolu
ul. Damrota 2B, P.O. Box 335
45-950 Opole
tel.: 77 401 24 00
faks: 77 401 25 59
e-mail: sekretariat.opole@nbp.pl

województwo wielkopolskie

Oddział Okręgowy w Poznaniu
al. Marcinkowskiego 12, P.O. Box 510
60-967 Poznań
tel.: 61 851 42 00
faks: 61 852 37 88
e-mail: sekretariat.poznan@nbp.pl

województwo podkarpackie

Oddział Okręgowy w Rzeszowie
ul. 3 Maja 12, P.O. Box 6
35-959 Rzeszów
tel.: 17 860 61 00
faks: 17 852 19 39
e-mail: sekretariat.rzeszow@nbp.pl

województwo zachodniopomorskie

Oddział Okręgowy w Szczecinie
ul. Plk. T. A. Starzyńskiego 1, P.O. Box 666
70-952 Szczecin
tel.: 91 434 66 62
faks: 91 433 46 21
e-mail: sekretariat.szczecin@nbp.pl

województwo mazowieckie

Oddział Okręgowy w Warszawie
pl. Powstańców Warszawy 4, P.O. Box 1017
00-950 Warszawa
tel.: 22 620 80 79, 620 74 12
faks: 22 620 65 06, 826 00 76
e-mail: sekretariat.warszawa@nbp.pl

województwo dolnośląskie

Oddział Okręgowy we Wrocławiu
ul. Ofiar Oświęcimskich 41/43, P.O. Box 1470
50-950 Wrocław
tel.: 71 370 80 00
faks: 71 344 13 18
e-mail: sekretariat.wroclaw@nbp.pl

województwo lubuskie

Oddział Okręgowy w Zielonej Górze
al. Wojska Polskiego 25, P.O. Box 154
65-950 Zielona Góra
tel.: 68 328 75 02
faks: 68 323 00 29
e-mail: sekretariat.zielona_gora@nbp.pl

Wizerunki monet euro

Seria monet euro obejmuje 8 różnych nominałów: 1, 2, 5, 10, 20 i 50 centów oraz 1 euro i 2 euro. Każda moneta ma stronę wspólną (awers) i stronę narodową (rewers). Strona narodowa wskazuje, w jakim kraju moneta została wyemitowana. Każdy z 16 krajów obszaru euro akceptuje wszystkie monety euro, niezależnie od nominału i strony narodowej. Strona „wspólna” monet (awers) została zaprojektowana w 3 wzorach, w zależności od nominału monet. Wszystkie trzy wzory przedstawiają mapę Europy i symbolizują jedność Unii Europejskiej, a ich autorem jest Luc Luyckx z Królewskiej Mennicy Belgijskiej. Rewersy przedstawiają motywy charakterystyczne dla danego kraju, otoczone dwunastoma gwiazdami Unii Europejskiej.

Źródło: http://ec.europa.eu/economy_finance

Źródło: <http://www.katalogmoneteuro.eu>

Wizerunki banknotów euro

Seria banknotów euro obejmuje siedem nominałów: 5€, 10€, 20€, 50€, 100€, 200€ i 500€. Banknoty euro zaprojektował Robert Kalina z Banku Centralnego Austrii (Österreichische Nationalbank), zwycięzca ogólnoeuropejskiego konkursu, który odbył się w 1996 r. Każdy z banknotów przedstawia jeden ze stylów architektury europejskiej:

- antyk,
- styl romański,
- gotyk,
- renesans,
- barok i rokoko,
- architekturę inżynierską XIX wieku,
- architekturę nowoczesną XX wieku.

Na stronie przedniej banknotów są przedstawione okna i bramy, symbolizujące europejskiego ducha otwartości i współpracy, natomiast dwanaście gwiazd ma wyobrażać dynamizm i harmonię współczesnej Europy. Mosty na odwrotnej stronie banknotów są metaforą komunikacji między ludźmi w Europie oraz między Europą a resztą świata.

Wzory poszczególnych banknotów zawierają ponadto:

- nazwę waluty – euro – zarówno w alfabecie łacińskim (EURO), jak i greckim (ΕΥΡΩ);
- akronim nazwy Europejskiego Banku Centralnego w pięciu wariantach językowych – BCE, ECB, EZB, EKT i EKP – obejmujących jedenaście ówczesnych oficjalnych języków Unii Europejskiej (UE);
- symbol © oznaczający zastrzeżenie praw autorskich;
- flagę Unii Europejskiej.

Banknoty te stanowią prawny środek płatniczy na całym obszarze euro.

Wymiary: 120 x 62 mm

Kolor: szary

Styl architektoniczny: klasyczny

Data emisji: 2 maja 2013 r.

Źródło: <http://www.ecb.int>

Zabezpieczenia monet

Monety euro różnią się między sobą wzorem, średnicą, grubością, wagą, kolorem i materiałami, z których zostały wykonane. W monetach o nominałach 1€ i 2€ wykorzystano nowoczesne techniki łączenia dwóch metali (tzw. technika bimetalowa) – łatwo zauważyć to na pierwszy rzut oka. Monety 2€ część zewnętrzną mają w kolorze srebrnym (miedzionikiel), a wewnętrzną – w kolorze żółtym (wykonana jest z trzech warstw: mosiądzu niklowego, niklu i ponownie mosiądzu niklowego). Natomiast monety 1€ – odwrotnie, część zewnętrzna jest żółta (mosiądz niklowy), a wewnętrzna jest w kolorze srebrnym i została wykonana z 3 warstw (miedzionikiel, nikiel, miedzionikiel). Monety o nominałach 10, 20 i 50 centów są wykonane ze specjalnego, trudno topliwego stopu (Nordic gold), który jest stosowany wyłącznie do produkcji monet. Na rantach monet umieszczane są również litery. Spełniają one podwójną rolę: są zabezpieczeniem, które ułatwia rozpoznawanie nominałów osobom słabowidzącym i niewidomym. Część zewnętrzna: mosiądz niklowy; część wewnętrzna – trzy warstwy: miedzionikiel, nikiel, miedzionikiel.

Zalety wprowadzenia waluty euro w Polsce:

- stabilizacja gospodarek państw członkowskich spowodowana koniecznością spełnienia kryteriów konwergencji. Efektem tego jest stabilność cen i niska inflacja;
- łatwe porównywanie cen w krajach należących do unii monetarnej oraz ułatwienia w podróżowaniu, choćby przez brak potrzeby wymiany pieniędzy;
- eliminacja kosztów związanych z wymianą walut;
- eliminacja ryzyka kursowego;
- obniżenie kosztu kapitału;
- wzrost wiarygodności kredytowej polskich przedsiębiorstw;
- wzrost stabilności makroekonomicznej Polski. W oczach inwestorów istotnie wzrośnie nasza wiarygodność, co ograniczy ryzyko występowania gwałtownych przepływów kapitałowych;
- zwiększony napływ bezpośrednich inwestycji zagranicznych;
- ożywienie wymiany handlowej – ponieważ zmniejszona zostanie niepewność dotycząca kształtowania się przyszłych przychodów oraz kosztów eksporterów i importerów;

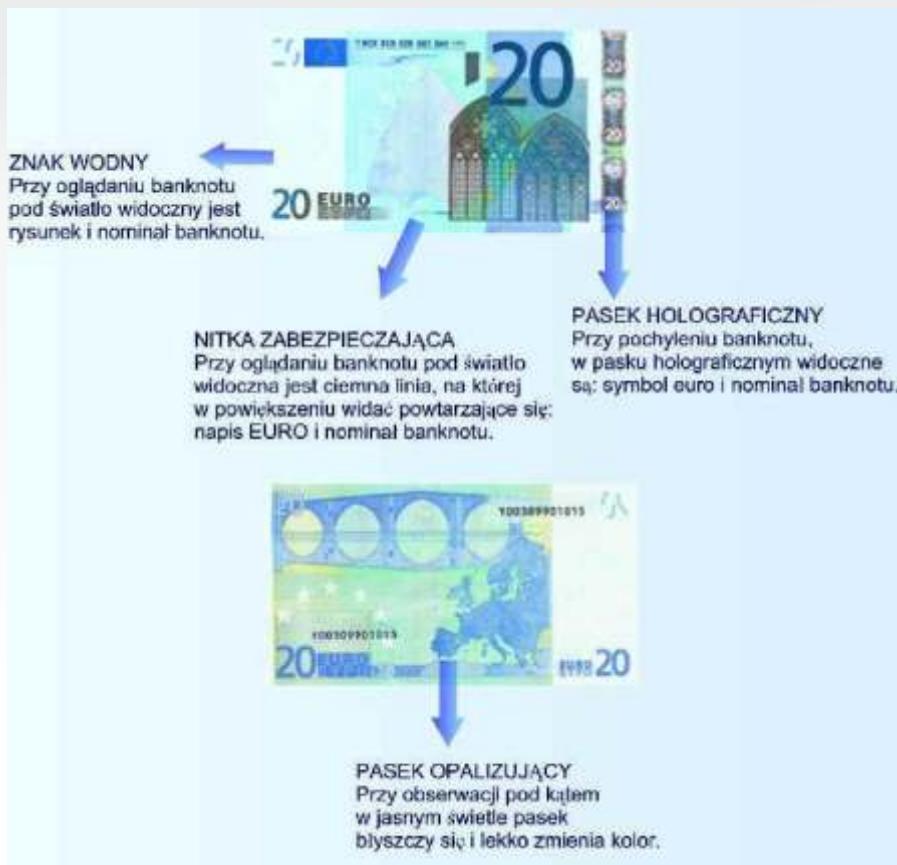
- przyjęcie euro, poprzez eliminację ryzyka kursowego i koordynację polityki pieniężnej w ramach unii monetarnej, stanowi siłę napędową integracji finansowej w Europie;
- po przyjęciu euro i eliminacji ryzyka kryzysu walutowego polskie firmy nie będą już ograniczone ratingiem rządu i jako jednostki o podwyższonej wiarygodności będą mogły pozyskiwać kapitał po niższej cenie;
- zwiększona możliwość dywersyfikacji ryzyka (dywersyfikacja oznacza utrzymywanie zróżnicowanych aktywów obciążonych ryzykiem);
- wzrost konkurencji na rynku dóbr i usług²⁴.

Koszty i zagrożenia wprowadzenia waluty euro w Polsce:

- utrata krajowej polityki pieniężnej i kursowej;
- ryzyko ustalenia nieoptymalnego kursu konwersji;
- ryzyko boomu kredytowego i nadmiernego zadłużenia;
- ryzyko wzrostu inflacji, utraty konkurencyjności i wzrostu bezrobocia;
- ryzyko przenoszenia wstrząsów na rynkach finansowych;
- ryzyko nieskutecznego funkcjonowania mechanizmów alternatywnych wobec polityki pieniężnej²⁵.

²⁴ Szerzej na ten temat: Strona internetowa Narodowego Banku Polskiego, www.nbportal.pl/pl/edukacja/dofinansowania_nbp, M. Rozkrut, „Koszty i zagrożenia związane z przystąpieniem do strefy euro”, [b.p], [wydruk z 23 II 2013].

²⁵ Szerzej na ten temat: Strona internetowa Narodowego Banku Polskiego, www.nbportal.pl/pl/edukacja/dofinansowania_nbp, M. Rozkrut, „Korzyści z przystąpienia do strefy euro - efekty bezpośrednie”, [b.p], [wydruk z 23 II 2013].

Źródło: www.policja.pl

Konkurs wiedzy o walucie euro:

1. Co oznacza skrót ESBC?

- a) Europejski System Banków Centralnych
- b) Edukacyjny System Królestwa Belgii
- c) Europejska Szkoła Biznesu Korporacyjnego
- d) żadne z powyższych

2. Ile państw, członków Unii Europejskiej, należy obecnie do strefy euro?

- a) 15
- b) 16
- c) 17
- d) 18

3. Harfa znajduje się na rewersie monety euro:

- a) w Austrii
- b) w Niemczech
- c) w Irlandii
- d) w Portugalii

4. Na rewersie monety euro znajduje się:

- a) 8 gwiazdek
- b) 12 gwiazdek
- c) 15 gwiazdek
- d) 27 gwiazdek

5. Czy Rumunia przyjęła walutę euro?
a) przyjęła walutę euro
b) nie przyjęła waluty euro
c) przyjęła walutę euro na okres próbny
d) zamierza przyjąć walutę euro do końca czerwca 2014 r.
6. Ramy prawne unii walutowej w krajach Unii Europejskiej określił traktat:
a) z Maastricht z 1992 r.
b) lizboński z 2007 r.
c) paryski z 1951 r.
d) ustanawiający Konstytucję dla Europy
7. Czy Łotwa przyjęła walutę euro?
a) przyjęła walutę euro
b) przyjęła walutę euro, ale wkrótce zamierza wrócić do narodowej waluty
c) nie przyjęła waluty euro
d) przyjęła walutę euro na okres próbny
8. Portret słynnego kompozytora Wolfganga Amadeusza Mozarta widnieje na rewersie monety euro:
a) w Czechach
b) we Francji
c) w Estonii
d) w Austrii
9. W formie bezgotówkowej euro zostało wprowadzone:
a) 1 stycznia 1999 r.
b) 1 stycznia 2002 r.
c) 1 stycznia 1992 r.
d) 1 stycznia 1993 r.
10. Ostatnim państwem spośród „nowych” członków UE, które przyjęło wspólną walutę, był:
a) Cypr
b) Malta
c) Słowacja
d) Estonia
11. Wzory poszczególnych banknotów zawierają nazwę waluty – euro w alfabecie:
a) tylko łacińskim
b) tylko greckim
c) łacińskim i arabskim
d) łacińskim i greckim
12. Banknoty euro:
a) są identyczne we wszystkich państwach UE
b) są różne w różnych państwach UE
c) mają awers identyczny we wszystkich państwach UE, a rewers różny w różnych państwach UE
d) przedstawiają szkice okien, bram i mostów we wszystkich europejskich stylach architektonicznych
13. Seria banknotów euro obejmuje:
a) 5 nominałów
b) 6 nominałów
c) 7 nominałów
d) 8 nominałów
14. Po 1 maja 2004 r. euro wprowadziły:
a) Słowenia, Cypr, Czechy
b) Litwa, Malta, Łotwa
c) Cypr, Słowacja, Estonia
d) Węgry, Bułgaria, Chorwacja

15. Siedziba Europejskiego Banku Centralnego znajduje się:

a) we Frankfurcie nad Menem

- b) w Brukseli
- c) w Strasburgu
- d) w Hadze

16. Przyjęta nazwa obszaru, składającego się z państw członkowskich UE, które przystąpiły do Unii Gospodarczej i Walutowej oraz przyjęły wspólną walutę euro, to:

a) grupa euro

b) strefa euro

- c) zbiór euro
- d) żadna odpowiedź nie jest prawidłowa

17. Eurosystem:

a) to inaczej Europejski System Banków Centralnych

b) tworzą EBC i banki centralne wszystkich państw członkowskich

c) tworzą banki centralne wszystkich państw członkowskich

d) tworzą EBC i banki centralne państw członkowskich, które przyjęły euro

18. Kiedy Polska zobowiązała się do przyjęcia waluty euro?

a) przystępując do strefy Schengen

b) przystępując do NATO

c) przystępując do strefy euro

d) przystępując do Unii Europejskiej

19. Pod czyją bezpośrednią kontrolą są drukowane banknoty euro?

a) Komisarza Unii Europejskiej ds. euro

b) Narodowego Banku Niemiec

c) Europejskiego Banku Inwestycyjnego

d) Europejskiego Banku Centralnego

20. Przygotowania do wprowadzenia euro do obiegu rozpoczęły się:

a) w 1951 r.

b) w 1992 r.

c) w 1995 r.

d) w 1999 r.

4.2. Scenariusz lekcji pt. „Instytucje Unii Europejskiej”

1. Cel ogólny lekcji:

Celem ogólnym warsztatu jest powiedzenie uczniom, czym jest Unia Europejska, przybliżenie i utrwalenie tematyki związanej z najważniejszymi instytucjami Unii Europejskiej oraz położeniem państw Unii Europejskiej.

Czas trwania lekcji: 45 min (1 godzina lekcyjna po 45 minut)

2. Grupa docelowa: uczniowie szkół gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych.

3. Cele szczegółowe:

- ✓ Zapoznanie młodych ludzi z mapą Europy, w szczególności z położeniem państw członkowskich Unii Europejskiej, a także ich stolicami (*do tego wystarczy mapa polityczna Europy pozyskana np. z pracowni geograficznej*).
- ✓ Zapoznanie uczniów z pojęciem Unia Europejska, najważniejszymi instytucjami Unii Europejskiej, ich rolą, kompetencjami oraz miejscem siedzib.
- ✓ Zachęcenie młodych ludzi do dalszego pozyskiwania wiedzy w omawianym obszarze.
- ✓ Wypracowanie umiejętności pracy w grupie.

4. Przebieg lekcji:

- ✓ Prezentacja multimedialna mająca na celu wprowadzenie do tematu „Instytucje Unii Europejskiej”.
- ✓ Praca z mapą (wskazywanie państw członkowskich Unii Europejskiej, ich stolic oraz obszarów kolejnych rozszerzeń).
- ✓ Konkursy podsumowujące dotychczas zdobytą wiedzę.
- ✓ Podsumowanie warsztatów i utrwalenie najważniejszych informacji.

- ✓ Rozgrzewka

Przedstaw uczniom temat lekcji. Napisz na tablicy pojęcia PARLAMENT EUROPEJSKI i wspólnie z uczniami stwórz mapę skojarzeń, jakie przychodzą im na myśl w związku z wyżej wymienionym hasłem. Zapytaj też uczniów o skojarzenia z Polską.

- ✓ Sesja pytań i odpowiedzi

Poproś uczniów o wyjaśnienie, jak rozumieją pojęcia: Unia Europejska, Parlament Europejski i w razie potrzeby doprecyzuj z nimi informacje na ten temat.

- ✓ Podsumowanie

Spytaj uczniów, czego dowiedzieli się w omawianym temacie. Spróbuj zweryfikować ich wiedzę za pomocą pytań umieszczonych poniżej. Podziękuj wszystkim za udział w warsztatach.

5. Materiały dydaktyczne wykorzystane podczas lekcji:

- ✓ Prezentacja multimedialna dotycząca instytucji Unii Europejskiej (*materiały potrzebne do przygotowania takiej prezentacji znajdują się poniżej, podobnie jak linki do przydatnych stron*).
- ✓ Mapa polityczna Europy.
- ✓ Materiały informacyjne pozyskane z punktów informacyjnych o Unii Europejskiej w postaci folderów, broszur lub ulotek (*lista takich punktów znajduje się poniżej*).
- ✓ Pytania na konkurs.

6. Umiejętności nabyte przez uczniów po zrealizowaniu lekcji:

- ✓ Wymienić podstawowe pojęcia dotyczące instytucji Unii Europejskiej.
- ✓ Zdefiniować najważniejsze pojęcia z zakresu tematyki wspomnianej powyżej.
- ✓ Selekcjonować najważniejsze informacje z wyżej wspomnianego obszaru.
- ✓ Zaznajomić się z mapą polityczną Europy, położeniem państw członkowskich oraz stolicami państw członkowskich.

7. Informacje przydatne w czasie realizacji warsztatów o walucie euro:

Czym jest Unia Europejska?

Unia Europejska to swoistego rodzaju partnerstwo polityczne oraz gospodarcze zawarte pomiędzy 27 państwami europejskimi. Początkowo skupiono się na ułatwieniu współpracy gospodarczej. Ówczesni „liderzy Europy” wychodzili z założenia, że kraje prowadzące intensywne kontakty handlowe będą unikać wszczynania konfliktów zbrojnych. W dniu 25 marca 1957 r. w Rzymie sześć krajów (Belgia, Francja, Holandia, Luksemburg, Niemcy i Włochy) utworzyło Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG), co było fundamentem przyszłej Unii Europejskiej. Podmiot, który w początkowej fazie swojego istnienia był jedynie unią gospodarczą, z czasem zaczął obejmować kolejne obszary polityki. W końcu 7 lutego 1992 roku w holenderskim mieście Maastricht podpisano traktat, który zmienił nazwę Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej na Wspólnotę Europejską, *de facto* tworząc Unię Europejską. Dokument ten sygnowało dwanaście państw: Belgia, Dania, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Portugalia, RFN, Wielka Brytania i Włochy (traktat wszedł w życie 1 listopada 1993 roku).

Instytucje Unii Europejskiej

System instytucjonalny Unii Europejskiej opiera się na siedmiu głównych instytucjach:

- Parlament Europejski
- Rada Europejska
- Rada Unii Europejskiej
- Komisja Europejska
- Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
- Europejski Trybunał Obrachunkowy
- Europejski Bank Centralny

Organy doradcze

- Komitet Ekonomiczno-Społeczny
- Komitet Regionów

Instytucje te realizują zadania wyznaczone przez Unię, kierują procesem integracji europejskiej, uchwalają prawo wspólnotowe, stawiają nowe cele zmierzające ku pełnemu zjednoczeniu Europy. Najważniejsze z nich to Parlament Europejski, Rada Europejska, Rada Unii Europejskiej oraz Komisja Europejska.

Parlament Europejski reprezentuje obywateli Unii Europejskiej. Posłowie do Parlamentu Europejskiego, popularnie nazywani eurodeputowanymi, są wybierani w wyborach powszechnych i bezpośrednich przez obywateli państw członkowskich.

Prawo wyborcze do Parlamentu Europejskiego, zarówno czynne (prawo wybierania posłów), jak i bierne (prawo do bycia wybieranym), nie jest jednak związane z obywatelstwem konkretnego państwa członkowskiego, lecz z obywatelstwem Unii Europejskiej. Obywatel jednego z państw członkowskich, mający z tego tytułu również obywatelstwo Unii Europejskiej, może zatem korzystać z czynnego i biernego prawa wyborczego do Parlamentu Europejskiego także w państwie członkowskim, którego obywatelstwa nie ma, a w którym mieszka.

Kadencja Parlamentu Europejskiego trwa 5 lat. Posłowie do Parlamentu Europejskiego sprawują swój mandat w sposób niezależny. Parlament Europejski ma siedzibę w Strasburgu. Raz w miesiącu, oprócz sierpnia, odbywają się tam sesje plenarne. Dodatkowe posiedzenia plenarne odbywają się w Brukseli. Sekretariat Generalny Parlamentu i jego służby znajdują się natomiast w Luksemburgu.

Liczba miejsc w Parlamencie Europejskim przysługująca każdemu państwu członkowskiemu zależy od liczby ludności tego państwa. Docelowo, zgodnie z postanowieniami Traktatu z Lizbony, liczba eurodeputowanych nie może przekroczyć 750, nie licząc przewodniczącego. Ponadto liczba mandatów przyznana poszczególnym państwom członkowskim nie może przekraczać 96 ani być mniejsza niż 6.

Eurodeputowani zasiadają w parlamencie nie według swojego obywatelstwa, lecz według grupy politycznej (frakcji), do której przynależą. Posłowie dobierają się w grupy polityczne według podobieństwa poglądów. Przynależność do frakcji ma charakter dobrowolny.

Na czele Parlamentu Europejskiego stoi przewodniczący. Kieruje on pracami parlamentu i reprezentuje parlament w stosunkach zewnętrznych. Przewodniczący wybierany jest przez eurodeputowanych bezwzględną większością głosów na połowę okresu kadencji parlamentu (tj. na dwa i pół roku) w głosowaniu tajnym. Oprócz przewodniczącego eurodeputowani wybierają spośród siebie również 14 wiceprzewodniczących oraz 5 kwestorów. Przewodniczący, kolegium wiceprzewodniczących oraz kwestorzy tworzą prezydium Parlamentu Europejskiego. Prezydium kieruje wewnętrznym funkcjonowaniem parlamentu, odpowiada za preliminarz parlamentu, organizację administracyjną i finansową oraz sekretariat i jego sekcje. Kwestorzy są odpowiedzialni za sprawy administracyjne i finansowe bezpośrednio dotyczące posłów, zgodnie z zarządzeniami prezydium.

Jeśli chodzi o kompetencje parlamentu, to kluczowe jest stanowienie prawa wspólnie z radą oraz tzw. pośrednie prawo inicjatywy legislacyjnej – może on żądać od Komisji Europejskiej przedłożenia projektów aktów prawnych, których ustanowienie uważa za niezbędne w celu wykonania postanowień traktatów. Parlament Europejski ma również istotne kompetencje budżetowe. Uchwala on, wraz z radą, budżet Unii Europejskiej oraz, na zalecenie rady, udziela Komisji Europejskiej absolutorium z wykonania budżetu. Bardzo ważne są kompetencje kreacyjne i kontrolne Parlamentu Europejskiego. Parlament wybiera przewodniczącego Komisji Europejskiej oraz zatwierdza ostateczny skład komisji. Może on także uchwalić wotum nieufności dla komisji ze względu na jej działalność. Efektem przyjęcia wniosku o wotum nieufności jest obowiązek rezygnacji ze swojej funkcji przez wszystkich członków komisji. Konsultacja Parlamentu Europejskiego jest wymagana przy powoływaniu członków Trybunału Obrachunkowego oraz prezesa, wiceprzewodniczącego i członków zarządu Europejskiego Banku Centralnego. Oprócz tego Parlament Europejski wybiera Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i może wnioskować o jego zdymisjonowanie przez Trybunał Sprawiedliwości oraz proponuje jednego z członków specjalnego komitetu, którego zadaniem jest opiniowanie kandydatów do wykonywania funkcji sędziego Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i rzecznika generalnego w Trybunale Sprawiedliwości.

Rada Europejska wskazuje Unii Europejskiej ogólny kierunek działań politycznych i wytycza jej ogólne priorytety. Spotkania w ramach Rady Europejskiej nie miały wyraźnej podstawy traktatowej aż do 1986 r., kiedy to do Jednolitego Aktu Europejskiego zostały włączone postanowienia Deklaracji ze Stuttgartu z 1983 r. dotyczące Rady Europejskiej.

Na mocy Traktatu z Lizbony Rada Europejska uzyskała status instytucji Unii Europejskiej. W jej skład wchodzi: przewodniczący, szefowie państw lub rządów państw członkowskich oraz przewodniczący Komisji Europejskiej. W pracach rady uczestniczy także wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. Jeżeli wymaga tego porządek obrad, członkowie rady mogą podjąć decyzję, aby każdemu z nich towarzyszył minister, a w przypadku przewodniczącego komisji – jeden z członków komisji.

Przewodniczący Rady Europejskiej, zwany potocznie „prezydentem Unii Europejskiej”, jest przez nią wybierany większością kwalifikowaną na 2,5 roku. Jego mandat jest jednokrotnie odnawialny. Przewodniczący Rady Europejskiej:

- przewodniczy Radzie Europejskiej i prowadzi jej prace,
- zapewnia przygotowanie i ciągłość prac rady we współpracy z przewodniczącym Komisji Europejskiej i na podstawie prac Rady do spraw Ogólnych,
- wspomaga osiąganie spójności i konsensusu w Radzie Europejskiej,
- przedstawia Parlamentowi Europejskiemu sprawozdanie z każdego posiedzenia Rady Europejskiej.

Rada Europejska, w przeciwieństwie do Komisji Europejskiej czy parlamentu, nie jest organem kadencyjnym. Jedynie funkcja przewodniczącego ma charakter stały. Posiedzenia Rady Europejskiej, zwane popularnie „szczytami Unii Europejskiej”, odbywają się w Brukseli dwa razy w ciągu półroczia. Jeżeli wymaga tego sytuacja, przewodniczący może zwołać posiedzenie nadzwyczajne.

Rada Unii Europejskiej – zgodnie z nazwą traktatową, określana jako rada, jest głównym organem prawodawczym Unii Europejskiej. Rada jest organem międzyrządowym – członkowie rady reprezentują interesy swoich państw członkowskich i działają zgodnie z instrukcjami swoich rządów.

Skład rady nie jest stały. Działa ona w różnych formacjach, w ramach których państwa członkowskie reprezentowane są przez różnych ministrów. Delegatami do rady są ministrowie, kierujący w swych krajach resortami odpowiedzialnymi za problemy rozpatrywane na forum rady. Przykładowo w posiedzeniach Rady do spraw Rolnictwa uczestniczą ministrowie rolnictwa wszystkich państw członkowskich. Szczególne znaczenie mają Rada do spraw Ogólnych i Rada do spraw Zagranicznych.

Siedzibą Rady UE jest Bruksela, jednak w kwietniu, czerwcu i październiku jej posiedzenia odbywają się w Luksemburgu.

Główną kompetencją Rady Unii Europejskiej jest stanowienie prawa wspólnie z Parlamentem Europejskim. Przyjmowanie aktów prawnych odbywa się w ramach procedur prawodawczych określonych w Traktacie o funkcjonowaniu UE. Traktat wyróżnia zwykłą i specjalne procedury prawodawcze. W przypadkach wyraźnie określonych w traktatach rada może stanowić unijne prawo samodzielnie.

Przewodnictwo w Radzie UE, zwane również prezydencją, sprawowane jest przez 3 państwa członkowskie (tzw. trio) przez 18 miesięcy. Państwa sprawują prezydencję według wspólnego, 18-miesięcznego programu działań rady na ten okres, przygotowanego we współpracy z Komisją Europejską. Kolejność sprawowania prezydencji określa rada.

Komisja Europejska jest politycznie niezależną instytucją, która reprezentuje i dba o interesy całej UE. W skład komisji wchodzi obecnie 27 komisarzy, po jednym z każdego państwa członkowskiego, w tym wysoki przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, który – z urzędu – jest jednym z wiceprzewodniczących komisji. Komisarze są całkowicie niezależni i nie mogą przyjmować jakichkolwiek instrukcji od rządów państw członkowskich. Wykonując swoje funkcje, muszą się kierować wyłącznie ogólnym interesem Unii Europejskiej.

Kadencja Komisji Europejskiej trwa 5 lat. Komisarze są powoływani spośród kandydatów zgłoszonych przez państwa członkowskie. Najpierw Rada Europejska, uwzględniając wyniki wyborów do Parlamentu Europejskiego i po przeprowadzeniu stosownych konsultacji, przedstawia parlamentowi kandydata na przewodniczącego komisji. Kandydat ten jest wybierany przez Parlament Europejski większością głosów członków wchodzących w jego skład.

Podstawową kompetencją Komisji Europejskiej jest prawo inicjatywy legislacyjnej. Innymi słowy, komisja jest odpowiedzialna za opracowywanie propozycji nowych przepisów wspólnotowych, a następnie przedstawianie ich parlamentowi i radzie. Celem tego typu wniosków musi być ochrona interesów Unii i jej obywateli, a nie pojedynczych krajów lub sektorów gospodarki. Komisja proponuje podjęcie działania na szczeblu UE tylko wtedy, gdy uzna, że dany problem nie może zostać skuteczniej rozwiązany w drodze podjęcia działań na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym. Ta zasada podejmowania działań na możliwie najniższym szczeblu zwana jest zasadą subsydiarności. O przedłożeniu wniosku o wydanie aktu prawnego mogą się zwrócić do komisji także obywatele Unii w liczbie nie mniejszej niż milion, mający obywatelstwo znacznej liczby państw członkowskich. Komisja sporządza roczny plan prac legislacyjnych Unii określający akty prawne, które mają zostać wydane. W nielicznych dziedzinach (np. w zakresie obowiązywania reguł konkurencji w odniesieniu do przedsiębiorstw publicznych, przedsiębiorstw świadczących usługi w ogólnym interesie gospodarczym lub mających charakter monopolu skarbowego) komisja ma również samodzielne kompetencje prawodawcze.

Komisja działa jako „strażniczka traktatów”. Oznacza to, że komisja wraz z Trybunałem Sprawiedliwości jest odpowiedzialna za zapewnienie właściwego stosowania przepisów prawa UE we wszystkich państwach członkowskich. Jeśli komisja stwierdzi, że jedno z państw UE nie stosuje prawa wspólnotowego i w związku z tym nie wypełnia swoich zobowiązań prawnych, podejmuje ona działania w celu usunięcia takiego naruszenia.

Siedziba komisji mieści się w Brukseli (Belgia), jednak jej biura znajdują się również w Luksemburgu. Komisja ma swoje przedstawicielstwa we wszystkich państwach UE. Jej delegatury mieszczą się w wielu stolicach na całym świecie²⁶.

Bardzo pomocne przy realizacji zajęć o tej tematyce okazują się punkty sieci Informacji Europejskiej Europe Direct, a także punkty Regionalnych Ośrodków Debaty Międzynarodowej (ta sieć rozpocznie swoją działalność 1 kwietnia 2013 r.). We wspomnianych placówkach można uzyskać pomoce niezbędne do przeprowadzenia tego typu zajęć. Wspomniane instytucje dysponują

²⁶ Strona internetowa Ministerstwa Spraw Zagranicznych, www.polskawue.gov.pl, „Instytucje Unii Europejskiej”, [b.p], [wydruk z 23 II 2013].

broszurami i folderami na temat Unii Europejskiej, prezentacjami multimedialnymi, a także służą wiedzą merytoryczną w omawianym obszarze (adresy placówek sieci Europe Direct znajdują się poniżej).

Województwo dolnośląskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Kłodzko

ul. Stefana Okrzei 6, 57-300 Kłodzko
tel. (74) 867 14 50, faks (74) 867 14 50
e-mail: europedirect-klodzko@edklodzko.pl
www: www.europe-direct-klodzko.pl

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Legnica

ul. Stefana Okrzei 12, 59-220 Legnica
tel. (76) 862 66 40, faks (76) 862 12 42
e-mail: europedirect.legnica@gmail.com
www: www.europedirect-legnica.pl

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Wrocław

ul. Legnicka 65, 54-206 Wrocław
tel. 71 723 73 51
e-mail: europedirect-wroclaw@europedirect-wroclaw.pl
www: www.europedirect-wroclaw.pl

województwo kujawsko-pomorskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Bydgoszcz

ul. Garbary 2, 85-229 Bydgoszcz
tel. (52) 567 00 18, faks (52) 567 00 69
e-mail: europedirect-bydgoszcz@byd.pl
www: www.europedirect-bydgoszcz.byd.pl

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Toruń

ul. Pod Krzywą Wieżą 24, 87-100 Toruń
tel. (52) 567 00 09, faks (52) 567 07 37
e-mail: europedirect-torun@byd.pl
www: www.europedirect-torun.byd.pl

województwo lubelskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Lublin

ul. M. Skłodowskiej-Curie 3, 20-029 Lublin
tel. (81) 534 61 91, faks (81) 534 61 92
e-mail: europedirect-lublin@europe-direct.lublin.pl
www: www.europe-direct.lublin.pl

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Zamość

ul. Akademicka 4, 22-400 Zamość
tel. (84) 677 67 76, faks (84) 677 67 15
e-mail: europedirect-zamosc@wszia.edu.pl
www: www.europedirect-zamosc.wszia.edu.pl

województwo lubuskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Zielona Góra

ul. Podgórna 7/105, 65-057 Zielona Góra
tel. (68) 452 71 44, faks (68) 452 71 80
e-mail: europedirect-zielonagora@lubuskie.uw.gov.pl
www: www.europedirect-zielonagora.lubuskie.uw.gov.pl

województwo łódzkie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Piotrków Trybunalski

ul. Dąbrowskiego 20, 97-300 Piotrków Trybunalski
tel. (44) 649 76 62, faks (44) 649 76 61
e-mail: europedirect-piotrkow@piotrkow.info.pl
www: www.europe-direct.piotrkow.info.pl

województwo małopolskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Kraków

ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków
tel. (12) 628 26 81, faks (12) 632 47 95
e-mail: europe-direct-krakow@transfer.edu.pl
www: www.europe-direct-krakow.pl

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Tarnów

ul. Graniczna 8A, 33-100 Tarnów
tel. (14) 692 49 77, faks (14) 692 49 05
e-mail: europedirect-tarnow@europim.pl
www: www.europedirect-tarnow.europim.pl

województwo mazowieckie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Ostrołęka

ul. Baśniowa 14, 07-410 Ostrołęka
tel. (29) 760 30 45, faks (29) 760 30 45
e-mail: europedirect-ostroleka@europedirect-ostroleka.pl
www: www.europe-direct.ostroleka.pl

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Piaseczno

ul. Kościuszki 5, 05-500 Piaseczno
tel. (22) 701 75 88, faks (22) 701 75 89
e-mail: europedirect-piaseczno@piaseczno.eu
(UWAGA: strona www w budowie)

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Warszawa

ul. Smolna 4, pok. 014, 00-375 Warszawa
tel. (22) 443 03 69, faks (22) 443 07 98
e-mail: europedirect-warszawa@um.warszawa.pl
www: www.europedirect.um.warszawa.pl (UWAGA: wkrótce zmiana adresu www)

województwo opolskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Opole

ul. Spychalskiego 1a, 45-716 Opole
tel. (77) 403 36 41, faks (77) 403 36 09
e-mail: europe-direct.opole@ocrg.opolskie.pl
www: www.europe-direct.ocrg.opolskie.pl (UWAGA: wkrótce zmiana adresu strony www)

województwo podkarpackie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Przemyśl

ul. Wybrzeże Ojca Świętego Jana Pawła II 2, 37-700 Przemyśl
tel. w realizacji
e-mail: europedirect-przemysl@wspia.eu
www: www.europedirect-przemysl.wspia.eu

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Rzeszów

ul. Juliusza Słowackiego 16, 35-060 Rzeszów
tel. w realizacji, faks w realizacji
e-mail: esisg.podkarpacie@gmail.com (UWAGA: wkrótce zmiana adresu e-mail)
www: www.europedirect-rzeszow.pl

województwo podlaskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Białystok

ul. Brukowa 28, lok. 8, 15-889 Białystok
tel. (85) 744 24 43, faks (85) 653 77 53
e-mail: europe-direct@bialystok.bia.pl
www: www.europe-direct.bialystok.pl

województwo pomorskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Dzierżoń

ul. Wojska Polskiego 3, 82-440 Dzierżoń
tel. (55) 276 25 79, faks (55) 276 25 70
e-mail: europedirect-dzierzgon@dzierzgon.com.pl
UWAGA: strona www w budowie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Gdańsk

ul. Jaśkowa Dolina 7, 80-052 Gdańsk
tel. (58) 344 41 11, faks (58) 717 56 26 wew. 28 (UWAGA: wkrótce zmiana numeru telefonu)
e-mail: europedirectgdansk@morena.org.pl (UWAGA: nastąpi zmiana adresu e-mail)
www: www.edg.morena.org.pl (UWAGA: wkrótce nastąpi zmiana adresu www)

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Słupsk

ul. Podgórna 1/1, 76-200 Słupsk
tel. (59) 842 30 21, faks (59) 842 30 21
e-mail: europedirect-slupsk@europedirect.slupsk.eu
www: www.europedirect.slupsk.eu

województwo śląskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Bielsko-Biała

ul. Słowackiego 17a, 43-300 Bielsko-Biała
tel. (33) 812 35 20, faks (33) 812 35 20
e-mail: europedirect-bielsko-biala@ksiaznica.bielsko.pl
www: www.europe-direct.bielsko.pl

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Katowice

ul. Kościuszki 6, 40-049 Katowice
tel. (32) 733 09 19,
e-mail: europedirect-katowice@europedirect-katowice.pl
www: www.europedirect-katowice.pl

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Śląsk

ul. Astrów 10, 40-045 Katowice
tel. (32) 730 49 49, faks (32) 251 58 31
e-mail: europedirect-slask@gapp.pl
www: www.europedirect-slask.gapp.pl

województwo świętokrzyskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Kielce

ul. Warszawska 25, 25-312 Kielce
tel. 606 361 884 (nr stacjonarny będzie aktywny w poł. marca), faks (41) 366 12 47
e-mail: europedirect-kielce@wp.pl
(UWAGA: strona www w budowie)

województwo warmińsko-mazurskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Olecko

ul. Kolejowa 31, lok. 2, 19-400 Olecko
tel. (87) 520 10 60, faks (87) 520 10 60
e-mail: europedirect-olecko@europedirect-olecko.pl
www: www.europedirect-olecko.pl

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Olsztyn

ul. Lubelska 43A, pok. 112, 10-410 Olsztyn
tel. (89) 535 48 43, faks (89) 535 48 43
e-mail: europedirect-olsztyn@europedirect-olsztyn.pl
www: www.europedirect-olsztyn.pl

województwo wielkopolskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Ostrów Wielkopolski

ul. Budowlanych 5, 63-400 Ostrów Wielkopolski
tel. (62) 736 10 27, faks (62) 736 10 27
e-mail: europedirect-ostrowwielkopolski@ctiw.pl
www: www.europedirect-ostrowwielkopolski.ctiw.pl

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Poznań

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań
tel. (61) 852 16 70, faks (61) 852 13 16
e-mail: europe-direct.poznan@irpoznan.com.pl
www: www.europe-direct.poznan.pl

województwo zachodniopomorskie

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Kołobrzeg

ul. Ratuszowa 13, pok. 214, 78-100 Kołobrzeg
tel. (94) 355 15 33, faks (94) 355 15 83
e-mail: europe-direct@kolobrzeg.eu
www: www.europe-direct.kolobrzeg.eu

Punkt Informacji Europejskiej Europe Direct – Szczecin

ul. Piłsudskiego 40-42, pok. 333 i 330, 70-421 Szczecin
tel. (91) 421 02 92, faks (91) 421 11 41
e-mail: europedirect-szczecin@wzp.pl
www: www.mlodziez.wzp.pl (UWAGA: wkrótce zmiana adresu strony www)

Konkurs wiedzy na temat Instytucji Unii Europejskiej oraz kolejnych rozszerzeń UE:

1. Które państwa przystąpiły do Unii Europejskiej 1 stycznia 2007 roku?
 - a) Rumunia i Albania
 - b) Rumunia i Bułgaria**
 - c) Bułgaria i Albania
 - d) Słowenia i Chorwacja²⁷

2. W którym roku Grecja przystąpiła do Unii Europejskiej (EWG)?
 - a) w 1981 r.**
 - b) w 1991 r.
 - c) w 2001 r.
 - d) w 2011 r.

3. Skoro ostatnie wybory do Parlamentu Europejskiego odbyły się w 2009 r., to kiedy odbędą się najbliższe wybory do wspomnianego gremium?
 - a) w 2013 r.
 - b) w 2014 r.**
 - c) w 2015 r.
 - d) w 2016 r.

4. Ile lat trwa kadencja Komisji Europejskiej?
 - a) 3 lata

²⁷ Więcej na temat rozszerzeń można znaleźć na stronie internetowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, www.polskawue.gov.pl, [b.p], „Etapy rozszerzenia Unii Europejskiej”, [wydruk z 23 II 2013].

- b) 4 lata
 - c) 5 lat**
 - d) 6 lat
5. Jak zwany jest potocznie przewodniczący Rady Europejskiej:
- a) prezydentem**
 - b) premierem
 - c) komisarzem
 - d) królem
6. O ilu członków powiększyła się Unia Europejska w dniu 1 maja 2004 roku?
- a) 8
 - b) 9
 - c) 10**
 - d) 11
7. Ile czasu trwa kadencja przewodniczącego Parlamentu Europejskiego?
- a) 2,5 roku**
 - b) 3 lata
 - c) 3,5 roku
 - d) 4 lata
8. Głównym organem prawodawczym Unii Europejskiej jest:
- a) Parlament Europejski
 - b) Rada Unii Europejskiej**
 - c) Europejski Trybunał Obrachunkowy
 - d) Europejski Bank Centralny
9. System instytucjonalny Unii Europejskiej opiera się na:
- a) czterech głównych instytucjach
 - b) pięciu głównych instytucjach
 - c) sześciu głównych instytucjach
 - d) siedmiu głównych instytucjach**
10. Ile lat trwa kadencja Komisji Europejskiej?
- a) 3 lata
 - b) 4 lata
 - c) 5 lat**
 - d) 6 lat
11. Eurodeputowani zasiadają w Parlamencie Europejskim:
- a) według swojego obywatelstwa
 - b) według grupy politycznej (frakcji)**
 - c) według swojego uznania
 - d) według wieku
12. Siedziby Rady Unii Europejskiej znajdują się w:
- a) Brukseli i Luksemburgu**
 - b) Brukseli i Berlinie
 - c) Luksemburgu i Paryżu
 - d) Londynie i Warszawie

13. Które z niżej wymienionych państw nie jest członkiem Unii Europejskiej?

- a) Estonia
- b) Litwa
- c) Łotwa
- d) **Ukraina**

14. Liczba posłów do Parlamentu Europejskiego nie może przekroczyć:

- a) 650
- b) 700
- c) **750**
- d) 800

15. W którym roku nastąpiło pierwsze rozszerzenie Unii Europejskiej?

- a) 1953 roku
- b) 1963 roku
- c) **1973 roku**
- d) 1983 roku

18. Komisja Europejska zajmuje się:

- a) **przedstawianiem parlamentowi i radzie projektów aktów prawnych**
- b) rozpatrywaniem skarg od obywateli
- c) nadzorem nad systemem bankowym
- d) Komisja Europejska zawiesiła swoją działalność

19. Na mocy którego traktatu Rada Europejska uzyskała status instytucji Unii Europejskiej?

- a) **Traktatu z Lizbony**
- b) Traktatu z Nicei
- c) Traktatu wersalskiego
- d) Traktatu waszyngtońskiego

20. Ilu komisarzy wchodzi w skład Komisji Europejskiej?

- a) 25
- b) 26
- c) **27**
- d) 28

Najważniejsze daty integracji europejskiej

Przy realizacji obydwu warsztatów z pewnością przydatne okaże się poniższe zestawienie najważniejszych dat dotyczących nie tylko waluty euro czy instytucji Unii Europejskiej, ale także innych istotnych wydarzeń, które miały miejsce w Unii Europejskiej.

9 maja 1950 r. – francuski minister spraw zagranicznych Robert Schuman proponuje utworzenie pomiędzy Francją a Niemcami Zachodnimi wspólnoty węgla i stali. Datę przemówienia Roberta Schumana, 9 maja, świętuje się od tego czasu co roku jako Dzień Europy.

Kwiecień 1951 r. – Niemcy Zachodnie, Francja, Włochy, Holandia, Belgia i Luksemburg tworzą na podstawie planu Schumana Europejską Wspólnotę Węgla i Stali (EWWiS), która zostaje ustanowiona na mocy traktatu paryskiego.

Marzec 1957 r. – sześć państw założycielskich podpisuje traktaty rzymskie ustanawiające Europejską Wspólnotę Gospodarczą (EWG), tj. wspólny rynek, a także Europejską Wspólnotę Energii Atomowej (Euratom), które wchodzi w życie 1 stycznia 1958 r.

Marzec 1958 r. – sesja inauguracyjna Europejskiego Zgromadzenia Parlamentarnego.

Marzec 1962 r. – Europejskie Zgromadzenie Parlamentarne zmienia nazwę na Parlament Europejski.

Lipiec 1968 r. – na 3 lata przed przewidzianą datą zostają całkowicie zniesione cła na produkty przemysłowe oraz zostaje wprowadzona wspólna zewnętrzna taryfa celna.

Styczeń 1973 r. – pierwsze rozszerzenie wspólnoty: do EWG przystępują Dania, Irlandia i Wielka Brytania.

Czerwiec 1979 r. – odbywają się pierwsze wybory powszechne do Parlamentu Europejskiego. Wcześniej posłowie byli delegowani przez parlamenty narodowe. Zostaje wybranych 410 posłów do Parlamentu Europejskiego z 9 państw.

Styczeń 1981 r. – przystąpienie Grecji do EWG.

Styczeń 1986 r. – rozszerzenie EWG o Hiszpanię i Portugalię.

Lipiec 1987 r. – wchodzi w życie Jednolity Akt Europejski. Zostają wzmocnione uprawnienia Parlamentu Europejskiego.

Listopad 1989 r. – upadek muru berlińskiego, koniec zimnej wojny. Granica podziału Europy zaczyna się zacierać.

Styczeń 1993 r. – ustanowienie rynku wewnętrznego wraz z czterema swobodami. Swobodny przepływ towarów, usług, osób i kapitału staje się od tej chwili rzeczywistością.

Listopad 1993 r. – wchodzi w życie podpisany w Maastricht Traktat o Unii Europejskiej. Określa on plany dotyczące przyszłej jednolitej waluty, polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, a także ściślejszej współpracy w zakresie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych. Wprowadza nazwę Unia Europejska, opartą na dawnych Wspólnotach Europejskich.

Styczeń 1995 r. – Austria, Finlandia i Szwecja przystępują do UE.

Maj 1999 r. – wchodzi w życie traktat z Amsterdamu. Przewiduje on działania mające na celu reformę instytucji wspólnotowych, wzmocnienie wpływów Europy na świecie oraz przeznaczenie większych środków na kwestie związane z zatrudnieniem i prawami obywatelskimi.

Styczeń 2002 r. – banknoty i monety euro wchodzi do obiegu w 12 krajach i zastępują używane do tej pory waluty krajowe.

Luty 2003 r. – wchodzi w życie traktat z Nicei. Przygotowuje on UE do przystąpienia w następnym roku 10 nowych członków. Przyjęta zostaje Karta Praw Podstawowych.

Maj 2004 r. – Cypr, Czechy, Estonia, Łotwa, Litwa, Węgry, Malta, Polska, Słowenia i Słowacja przystępują do UE.

Czerwiec 2004 r. – wybory do Parlamentu Europejskiego: zostaje wybranych 732 posłów do Parlamentu Europejskiego z 25 krajów, w tym z Polski.

Październik 2004 r. – szefowie państw i rządów podpisują traktat ustanawiający konstytucję dla Europy.

Styczeń 2007 r. – do UE przystępują Bułgaria i Rumunia. Liczba posłów zwiększa się do 785. W tym samym roku Słowenia przyjmuje walutę euro i staje się 13. państwem członkowskim strefy euro.

Październik 2007 r. – na szczycie w Lizbonie szefowie państw i rządów UE osiągają porozumienie w sprawie reformy traktatów.

Grudzień 2007 r. – szefowie państw i rządów podpisują Traktat z Lizbony, a przewodniczący Parlamentu, Komisji i Rady Unii Europejskiej uroczystie podpisują Kartę praw podstawowych.

Styczeń 2008 r. – Cypr i Malta przyjmują walutę euro.

Styczeń 2009 r. – Słowacja przyjmuje euro i zostaje 16. państwem członkowskim strefy euro.

Grudzień 2009 r. – wchodzi w życie Traktat z Lizbony. Unia Europejska uzyskuje osobowość prawną, a Karta praw podstawowych staje się dokumentem prawnie wiążącym. Parlament uzyskuje szersze uprawnienia ustawodawcze, budżetowe i kontrolne nad innymi instytucjami. Procedura współdecyzji – wraz z głosowaniem kwalifikowaną większością głosów – staje się zwykłą procedurą prawodawczą stosowaną do przyjmowania ustaw europejskich i zostaje rozciągnięta na prawie wszystkie dziedziny kompetencji UE.

Styczeń 2011 r. – Estonia przyjmuje euro i zostaje siedemnastym państwem członkowskim strefy euro.

Lipiec 2013 r. – przewidywany termin przystąpienia do UE Chorwacji²⁸.

²⁸ Strona internetowa Ministerstwa Spraw Zagranicznych, www.polskawue.gov.pl, [b,p], „Kalendarium Unii Europejskiej” [wydruk z 23 II 2013].

4.3. Zjazdy Szkolnych Klubów Europejskich

Tak jak już wspomniano na wstępie publikacji, zjazdy Szkolnych Klubów Europejskich są doskonałym miejscem do zaprezentowania działalności klubów, wymiany doświadczeń czy pomysłów, a także okazją do wzajemnego poznania się i planowania wspólnych inicjatyw. Poniżej przedstawiamy opisy trzech zjazdów, które zostały zorganizowane przez Regionalne Centrum Informacji Europejskiej w Lublinie, działające przy Europejskim Domu Spotkań – Fundacji Nowy Staw. Zjazdy zostały zorganizowane w latach 2010-2012. Na każdym z nich stawilo się średnio 200 osób – uczniów zrzeszonych w Szkolnych Klubach Europejskich oraz ich opiekunów z całego województwa lubelskiego.

XII Zjazd Szkolnych Klubów Europejskich pt. „Jeśli nie euro, to co?”

Pod hasłem „Jeśli nie euro, to co?” w Sali Błękitnej Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie odbył się XII Zjazd Szkolnych Klubów Europejskich. Organizatorami zjazdu było Regionalne Centrum Informacji Europejskiej w Lublinie, Punkt Informacyjny Europe Direct Lublin (obydwa punkty działają przy Europejskim Domu Spotkań – Fundacji Nowy Staw) oraz Lubelski Urząd Wojewódzki w Lublinie. Patronat nad zjazdem objęła Pani Jolanta Szolno-Koguc, wojewoda lubelski, oraz Pan Krzysztof Babisz, lubelski kurator oświaty. W zjeździe udział wzięło około 200 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z województwa lubelskiego należących do Szkolnych Klubów Europejskich. Tegoroczne spotkanie było poświęcone tematyce „Euro” w podwójnym rozumieniu: waluty i mistrzostw Europy w piłce nożnej, organizowanych w tym roku przez Polskę oraz Ukrainę.

W pierwszej części zjazdu wystąpiła Pani Ilona Skibińska-Fabrowska, dyrektor lubelskiego oddziału Narodowego Banku Polskiego, która w wygłoszonym wykładzie przybliżyła zebranim „Drogę do waluty euro”. Ponadto głos zabrał Pan Krzysztof Babisz, kurator oświaty w Lublinie, oraz Pan dr Jan Buczma, zastępca dyrektora Wydziału Certyfikacji i Funduszy Europejskich Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W drugiej, „sportowej” części spotkania głos zabrał Jerzy Rejdych, koordynator grup młodzieżowych Budowlanego Klubu Sportowego w Lublinie, oraz piłkarze: Konrad Nowak z klubu Wisła Puławy oraz Mateusz Chmielnicki z klubu AZS UMCS Futsal Lublin. Wspomniane osoby zachęcały do czynnego uprawiania sportu oraz aktywnego trybu życia. Na zjazd została zaproszona także Pani Joanna Mucha, Minister Sportu i Turystyki RP. W liście nadesłanym do uczestników zjazdu wyraziła przekonanie, że „tego typu inicjatywy pozwolą zaszczyć w młodzieży sportowego ducha, wolę walki, a jednocześnie pozwolą poczuć atmosferę zbliżających się Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej”.

Podczas zjazdu został rozstrzygnięty konkurs, przedmiotem którego był projekt rewersu przyszłej polskiej waluty euro, przygotowany w dowolnej formie plastycznej. Ponadto zorganizowano dwa konkursy wiedzy oraz jeden sprawnościowy. Pierwszy z konkursów wiedzy dotyczył waluty euro, a drugi, prowadzony przez zaproszonych piłkarzy, wiedzy na temat zbliżających się Mistrzostw Europy w piłce nożnej.

XI Zjazd Szkolnych Klubów Europejskich pt. „Europejski Rok Wolontariatu”

Europejski Rok Wolontariatu – to hasło przewodnie XI Zjazdu Szkolnych Klubów Europejskich. W zjeździe udział wzięło około 250 uczniów szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z województwa lubelskiego. Członkowie klubów zostali powitani przez Henrykę Strojnowską, wicewojewodę lubelskiego, oraz Krzysztofa Babisza, lubelskiego kuratora oświaty, którzy objęli zjazd honorowym patronatem.

Celem spotkania było przybliżenie uczniom idei wolontariatu. Zaproszeni goście, wśród których znaleźli się m.in. przedstawiciele lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, a także wolontariusze z Niemiec i Ukrainy, zachęcali młodych ludzi do aktywnego zaangażowania się w wolontariat. Poza tym opowiadali o projektach, w których uczestniczą wolontariusze, a także pokazali, że praca na rzecz innych przynosi korzyści nie tylko odbiorcom pomocy, ale także samym wolontariuszom. Podczas zjazdu został rozstrzygnięty konkurs plastyczny pt. „Zjednoczona w różnorodności, czyli mój region w Unii Europejskiej”. Jego uczestnicy w swoich pracach mieli ukazać specyfikę Lubelszczyzny w Unii Europejskiej. Na konkurs wpłynęło aż 86 prac.

X Regionalny Zjazd Szkolnych Klubów Europejskich pt. „Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym”

W dniu 27 maja 2010 r. w Sali Błękitnej Urzędu Wojewódzkiego w Lublinie odbył się X Regionalny Zjazd Szkolnych Klubów Europejskich. Tematem przewodnim tegorocznego spotkania była Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym. W spotkaniu wzięli udział uczniowie szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz ponadgimnazjalnych z województwa lubelskiego należący do Szkolnych Klubów Europejskich oraz uczęszczający do klas o profilu europejskim. Gośćmi tegorocznego zjazdu byli m.in. ojciec Filip Buczyński, prezes Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia w Lublinie, oraz Ewa Dados – dziennikarka Radia Lublin i pomysłodawczyni akcji „Pomóż dzieciom przetrwać zimę”. Ponadto swoje wystąpienie do młodych ludzi przesłał Jan Mela – ambasador „Europejskiego Roku Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym”, prezes „Fundacji Poza Horyzonty”²⁹.

²⁹ Strona internetowa Europejskiego Domu Spotkań – Fundacji Nowy Staw, www.eds-fundacja.pl, A. Skórski, „Zjazdy Szkolnych Klubów Europejskich”, [b.p.], [wydruk z 23 II 2013].

Wykaz źródeł i literatury

1. Źródła

1.1. Materiały internetowe

- Strona internetowa „Centrum Polsko-Rosyjskiego Dialogu i Porozumienia”
 - ▶ „Polsko-Rosyjska Wymiana Młodzieży”
- Strona internetowa „Europejskiego Domu Spotkań – Fundacji Nowy Staw”
 - ▶ A. Skórski „Zjazdy Szkolnych Klubów Europejskich”
- Strona internetowa Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji
- Strona internetowa „Polskiej Fundacji im. Roberta Schumana”
 - ▶ K. Majewski, „VIII Międzynarodowy Zjazd SKE”
- Strona internetowa Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji
 - ▶ „Program Comenius”
 - ▶ „Program eTwinning”
 - ▶ „Program Eurydice”
 - ▶ „Polsko-Litewski Fundusz Wymiany Młodzieży”
 - ▶ „Program Młodzież w działaniu”
 - ▶ „Program uczenie się przez całe życie”
- Strona internetowa Ministerstwa Spraw Zagranicznych
 - ▶ „Instytucje Unii Europejskiej”
 - ▶ „Kalendarium Unii Europejskiej”
- Strona internetowa Narodowego Banku Polskiego
 - ▶ A. Czogała, „Wprowadzenie banknotów i monet euro do obiegu w 2002 r.”
 - ▶ „Europejski Bank Centralny”
 - ▶ M. Rozkrut, „Korzyści z przystąpienia do strefy euro – efekty bezpośrednie”
 - ▶ M. Rozkrut, „Koszty i zagrożenia związane z przystąpieniem do strefy euro”
 - ▶ M. Siemaszko, M. Żogała, „Co to jest euro – podstawowe informacje o wspólnej europejskiej walucie”
- Strona internetowa Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży
 - ▶ „Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży”
- Strona internetowa Sejmu RP, <http://isip.sejm.gov.pl/servlet/Search>
 - ▶ „Dziennik Ustaw”, 1994 nr 11 poz. 38

2. Literatura naukowa

2.1. Opracowania zwarte

- Bartoszewicz-Malicka K., Belard M., Bobińska E. i inni, *Szkolny Klub Europejski – poradnik*, Warszawa 2002.
- Fontaine P., *Europa w 12 lekcjach*, Bruksela 2010.
- Szczawińska-Kamelska K., *Szkolne Kluby Europejskie*, Płock 2005.
- *Nowoczesne kadry – nowoczesna szkoła. Przewodnik multimedialny dla gimnazjalistów*, red. J. Ziętek, Lublin 2012.
- Szałpka K., Skrzypek M., *Praktyczny poradnik opiekuna Szkolnego Klubu Europejskiego*, Koszalin 2001.

